

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SOCIALVÅRD

FATTIGVÅRDEN

ÅR 1948

AV

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1951

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

502327

INLEDNING

TILL

Fattigvården / Kungl. Socialstyrelsen = [Public assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1920-1958. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1918-1956.

År 1918-1935, år 1920-1937 utgiven av Statistiska centralbyrån. 1918-1949 med innehållsförteckning och sammanfattning på franska. 1950-1960 med innehållsförteckning och sammanfattning på engelska.

År 1935-1949 med parallelltitel på franska: Assistance publique.

År 1950-1956 med parallelltitel på engelska: Public assistance.

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. U, Kommunernas fattigvård och finanser. – Stockholm, 1877-1920.

Täckningsår: 1874-1917

Efterföljare:

Socialhjälpen / Kungl. Socialstyrelsen = [Social assistance] / [Social Welfare Board]. – Stockholm, 1959-1962. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1957-1960

Socialvården / Statistiska centralbyrån = Social welfare statistics / National Central Bureau of Statistics. – Stockholm, 1963-1983. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1961-1981

Fattigvården år 1948.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2012.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SOCIALVÅRD

FATTIGVÅRDEN

ÅR 1948

AV

KUNGL. SOCIALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1951

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

502327

ASSISTANCE PUBLIQUE EN 1948.

Pour la table des matières voir page 5
Pour le résumé en français voir page 7

Socialstyrelsen får härmed överlämna berättelse angående kommunernas fattigvård år 1948. Den ansluter sig i huvudsak till motsvarande berättelse för närmast föregående år.

Berättelsen har utarbetats av tf. förste aktuarien *Gustaf Holmstedt*, som inom styrelsen handhaft den närmaste ledningen av hithörande arbeten.

Stockholm i juli 1950.

ERNST BEXELIUS

ERLAND v. HOFSTEN

Innehållsförteckning.

<i>Text.</i>	Sid.
Sammanfattning på franska	7
I. <i>Primärmaterialet och bearbetningen</i>	9
Principerna för redovisningen	9
Bearbetningen av materialet	9
II. <i>Antal understödsfall och understödsfallens fördelning på olika familjetyper</i> .	10
Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	10
Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna, fördelade efter familjetyper	13
Av fattigvårdsstyrelserna understödda familjer, fördelade efter barnantal	14
III. <i>Understödsfallens fördelning efter hemortsrättsledarens ålder</i>	15
IV. <i>Understödstagarnas antal och andel av befolkningen</i>	17
Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna	17
Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd	18
Antal understödstagare i förhållande till folkmängden	21
Fattigvårdssambällenas fördelning efter understödsfrekvensen	23
V. <i>Understödstagare med tilläggspension m. m. samt understödda barn med barnbidrag eller bidragsförskott</i>	24
Antal understödstagare med tilläggspension m. f. tillägg till folkpension	24
Antal understödsfall med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott	26
VI. <i>Fördelningen av understödsfallen efter understödets beskaffenhet</i>	29
Fattigvårdens huvudformer	29
Förekomsten av hemunderstöd	29
Förekomsten av anstaltsvård	32
Förekomsten av »annan hjälp»	32
VII. <i>Vård på fattigvårdsanstalt</i>	33
Antal vårdtagare m. m.	33
Antal vård dagar	36
VIII. <i>Vård på sjukvårdsanstalt</i>	37
Antal vårdtagare m. m.	37
Antal vård dagar och vårdens värde	39
IX. <i>Hemunderstöd</i>	40
Antal understödsfall m. m.	40
Understödetts varaktighet	43
Understödetts värde	46
X. <i>»Annan hjälp»</i>	48
Antal understödsfall m. m.	48
Understödetts värde	49
XI. <i>Understödetts rättsliga form och totala värde</i>	49
Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form	49
Understödetts totala värde	52

Tabellbilaga.

Tab. 1. Antal understödsfall med fördelning efter familjetyp samt antal understödstagare med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn, länsvis	56
» 2. Antal understödstagare med tilläggspension, antal barn i understödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott samt understödsfallens fördelning med avseende på understödets rättsliga form, länsvis	58

Diagram.

Diagram I. Antal understödstagare vid fattigvården åren 1924—1948	20
» II. Fattigvårdens värde (brutto) inom vissa vårdformer åren 1924—1948	53

Table des matières.

<i>Texte.</i>	Page
Résumé en français	7
I. <i>Données primaires et méthodes utilisées pour l'établissement des statistiques</i>	9
Règles émises pour l'établissement des données primaires	9
Dépouillement des données primaires	9
II. <i>Nombre et répartition des cas d'assistance d'après les types de familles</i>	10
Nombre des familles secourues par les Comités de l'Assistance publique	10
Nombre des familles secourues par les Comités de l'Assistance publique réparties d'après les types de familles	13
Familles secourues par les Comités de l'Assistance publique réparties d'après le nombre des enfants	14
III. <i>Répartition des cas d'assistance d'après l'âge des assistés (pour les familles, d'après l'âge de la personne principale)</i>	15
IV. <i>Nombre des assistés et leur pourcentage par rapport à la population</i>	17
Nombre des personnes secourues par les Comités de l'Assistance publique	17
Répartition des assistés en enfants et en adultes et d'après leur état-civil	18
Nombre des assistés en pour cent de la population	21
Répartition des communes d'après la fréquence des cas d'assistance	23
V. <i>Bénéficiaires de pension nationales supplémentaires, d'allocations spéciales pour enfants et d'avances d'allocations parmi la clientèle de l'Assistance publique</i>	24
Nombre d'assistés bénéficiant de pensions nationales supplémentaires	24
Nombre des cas d'assistance dans lesquels les bénéficiaires jouissaient aussi d'allocations spéciales pour enfants ou d'avances d'allocations	26
VI. <i>Répartition des cas d'assistance d'après la forme des secours</i>	29
Principales formes de l'assistance	29
Secours fournis à domicile	29
Hospitalisation dans les asiles de vieillards et dans les établissements médicaux	32
Assistance sous d'autres formes	32
VII. <i>Hospitalisation dans les asiles</i>	33
Nombre des hospitalisés	33
Durée et frais de l'hospitalisation	36
VIII. <i>Hospitalisation dans les établissements médicaux</i>	37
Nombre des malades hospitalisés	37
Durée de l'hospitalisation	39

	Page
IX. <i>Secours à domicile</i>	40
Nombre des cas d'assistance etc.	40
Durée de l'assistance	43
Valeur de l'assistance	46
X. <i>Autres formes des secours</i>	48
Nombre des cas d'assistance etc.	48
Valeur de l'assistance	49
XI. <i>Forme juridique et valeur globale des secours</i>	49
Répartition des cas d'assistance d'après la forme juridique des secours	49
Valeur globale des secours	52

Tableaux annexés.

Tableau 1. Nombre des cas d'assistance, leur répartition d'après les types de familles; nombre des assistés, leur répartition en hommes adultes, femmes adultes et enfants, par département	56
2. Nombre d'assistés bénéficiant d'une pension nationale supplémentaire, d'allocations spéciales pour enfants et d'avances d'allocations; répartition des cas d'assistance d'après la forme juridique des secours, par département	58

Diagrammes.

Diagramme I. Nombre de bénéficiaires de l'Assistance publique les années 1924—1948	20
II. Valeur globale des secours dispensés sous diverses formes les années 1924—1948	53

Résumé.

Les nouvelles pensions nationales de vieillesse et les allocations générales pour enfants, qui sont entrées en vigueur au 1er janvier 1948, ont entraîné une forte diminution du nombre des cas secourus par l'Assistance publique. Selon les données communiquées par les Directions de l'Assistance publique à la statistique de l'Assistance publique, le nombre des familles secourues est tombé de 219 000 en 1947 à 163 000 en 1948. La diminution a donc été de 56 000 cas, soit de 26 %.

À côté du relèvement des pensions de vieillesse, la réforme des asiles de vieillards, adoptée par le Riksdag de l'année 1947, a contribué aussi à réduire la nécessité pour les bénéficiaires de la pension de recourir à l'Assistance publique. Comme une conséquence de cette réforme, les Directions de l'Assistance publique ont commencé à appliquer de nouveaux tarifs des frais d'hospitalisation dans les asiles de vieillards, calculés de telle sorte que les bénéficiaires de pension nationale de vieillesse peuvent les payer sur leur pension. Les bénéficiaires de la pension soignés dans les asiles de vieillards ont donc pu, dans une large mesure, acquitter eux-mêmes avec leur pension les frais d'hospitalisation sans que les Directions de l'Assistance publique aient eu besoin d'intervenir, ce qui n'avait pas, en général, été le cas auparavant.

Le relèvement des pensions nationales de vieillesse et la réforme des asiles de vieillards ont plus fortement influé sur le nombre des cas d'assistance que les allocations générales pour enfants. Ceci ressort du fait que les familles sans enfants, qui constituent une très large proportion des bénéficiaires de la pension de vieillesse, ont diminué en nombre beaucoup plus que les familles ayant charge d'enfants. Le nombre des familles chargées d'enfants a baissé de 45 400 à 41 400, soit de 9 %. La majeure partie de la diminution des cas d'assistance est due principalement au relèvement des pensions nationales et à la réforme des asiles de vieillards.

Lorsqu'il s'agit d'apprécier la répercussion des allocations générales pour enfants sur l'Assistance publique, il faut considérer que les allocations ont été instituées pour améliorer le standing de vie des familles chargées d'enfants. Une réduction générale des secours fournis par l'Assistance publique, égale au montant des allocations, aurait été à l'encontre, pour ces familles, du but visé

par l'institution des allocations. Les Directions de l'Assistance publique ont manifestement, et en se conformant aux instructions données par la Direction générale de la Prévoyance sociale, permis dans une mesure limitée seulement que les allocations pour enfants entraînent la suppression des secours de l'Assistance publique.

La régression du nombre des cas de secours a été un peu plus du double à la campagne (34 %) que dans les villes (16 %).

Le nombre total des familles ayant des enfants, qui à quelque moment de l'année 1948 ont reçu un secours de l'Assistance publique, s'est élevé à 41 400 et le nombre des enfants de ces familles à 90 700. Les familles chargées d'enfants secourues ont depuis 1947 diminué de 4 000, soit de 9 %. La diminution relative pour les familles ayant trois enfants ou plus de trois (13 %) est près du double de celle des familles ayant un ou deux enfants (7 %).

Le nombre total des personnes secourues, y compris femmes et enfants, a été en 1948 en chiffres ronds de 303 000, contre 378 000 l'année précédente et a donc diminué de 75 000, soit de 20 %. La régression relative du nombre des assistés a donc été un peu moindre que celle du nombre des familles, ce qui tient à la diminution considérable du nombre des bénéficiaires de pension nationale de vieillesse assistés, lesquels sont en majeure partie des personnes seules. Les adultes étaient 23 % de moins et les enfants 11 % de moins qu'en 1947. Le nombre des assistés pendant l'année 1948, si l'on tient compte des disparités existantes entre le compte rendu actuel et les précédents, est plus bas qu'il n'avait encore été pendant toute autre année dans l'histoire de la loi actuelle sur l'Assistance publique. L'évolution du nombre des assistés pendant les années 1923—48 est figurée dans le diagramme I, page 20.

De toutes les familles qui ont été secourues par les Directions de l'Assistance publique, 70 % avaient reçu des secours à domicile, tandis que 21 % et 11 % avaient été hospitalisées, les premières dans des établissements médicaux, les secondes dans des asiles de l'Assistance. Les secours à domicile avaient été beaucoup plus fréquents dans les villes (79 %) que dans les communes rurales (60 %).

Les nouvelles pensions nationales de vieillesse et la réforme des asiles de vieillards ont ensemble

eu pour conséquence que le nombre des assistés dans les asiles de vieillards a diminué en 1948 de jusqu'à 42 % (de 33 500 en 1947 à 19 400 en 1948). Dans des collectivités d'assistance assez nombreuses, les nouveaux principes relatifs aux frais d'hospitalisation n'ont pas encore commencé à être appliqués et les Directions de l'Assistance publique continuent à percevoir des taxes qui couvrent l'essentiel du coût de revient pour les communes de l'entretien des asiles. Dans ces cas-là, les bénéficiaires de pension n'ont pu d'ordinaire acquitter en leur entier les frais d'hospitalisation. Les personnes, qui selon les données émanant des Directions de l'Assistance publique, ont été hospitalisées dans des asiles de vieillards entièrement ou en partie aux frais de l'Assistance, représentaient en 1948 environ 44 % de tous les pensionnaires des asiles, contre 80 % en 1947. A mesure que les nouveaux principes relatifs aux frais d'hospitalisation seront appliqués dans toutes les communes, plus de la moitié de cette proportion de 44 % aura disparu de la clientèle de l'Assistance publique.

Le nombre des personnes soignées dans les asiles de vieillards a baissé davantage dans les villes (52 %) qu'à la campagne (34 %).

Le nombre des assistés soignés dans des établissements médicaux a diminué dans une proportion un peu moindre que le nombre des assistés dans les asiles de vieillards (de 57 500 en 1947 à 35 700 en 1948, soit de 38 %). La régression, dans ce cas, était plus forte à la campagne (49 %) que dans les villes (23 %).

Les bénéficiaires de pension nationale de vieillesse secourus à domicile par l'Assistance avaient diminué au total de 38 % de 1947 à 1948. Le nombre des familles de cette catégorie avait baissé de 76 000 à 47 000. C'est surtout à la campagne que les effets des nouvelles pensions de vieillesse se sont fait fortement sentir. Là, le nombre des bénéficiaires de pension secourus à domicile par l'Assistance a diminué de près de la moitié par rapport à 1947. Dans les villes, la diminution a été de 27 %.

Contrairement à ce qui a été le cas pour les pen-

sions nationales de vieillesse, les répercussions des allocations générales pour enfants sur les secours à domicile consentis par l'Assistance publique ont été peu notables. Le nombre des familles ayant charge d'enfants et bénéficiant de secours à domicile a diminué de 3 300 (de 36 700) soit de 9 %.

Pour des groupes d'assistés autres que les bénéficiaires de pension nationale et que les familles ayant charge d'enfants, l'évolution a été différente. Leur nombre a augmenté en 1948. Le nombre des hommes seuls assistés non bénéficiaires de la pension nationale a augmenté de 24 % entre 1947 et 1948, le nombre des femmes seules de 10 % et celui des couples mariés sans enfants de 11 %. Si les réformes sociales n'avaient pas été réalisées en 1948, les personnes demandant d'être secourues par l'Assistance publique auraient été sensiblement plus nombreuses.

La valeur moyenne du secours mensuel à domicile s'est élevé pour tous les cas d'assistance à 73 couronnes, dans les communes rurales à 46 couronnes et dans les villes à 100 couronnes. Pour l'ensemble du pays, ces montants moyens avaient augmenté d'environ 30 % depuis 1947. L'augmentation était de 21 % à la campagne et de 37 % dans les villes.

La valeur totale des secours fournis par l'Assistance publique en 1948 s'est chiffrée à 84,8 millions de couronnes. La somme correspondante avait été de 41,9 millions de couronnes en 1947, c'est-à-dire inférieure d'à peu près 32 %. De la valeur totale des secours en 1948, 47,2 millions de couronnes, soit un peu plus de 56 %, représentaient les secours à domicile.

Même si le nombre des personnes demandant un secours à l'Assistance publique a assez fortement diminué en 1948, tout porte à croire que les effets des grandes réformes sociales, entrées en vigueur au début de cette année-là, ne se sont pas encore fait sentir dans toute leur amplitude sur l'Assistance publique. Il est donc vraisemblable que les chiffres de l'Assistance seront en 1949 inférieurs à ceux de 1948.

I. Primärmaterialet och bearbetningen.

Principerna för redovisningen. Fattigvårdsstatistiken grundar sig på uppgifter hämtade ur det socialregister, som enligt lagen den 20 mars 1936 (SFS 1936: 56) skall föras i varje kommun. Statistiken omfattar alla de familjer (och personer), som under redogörelseåret erhållit understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fond eller donation under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning.

De principer, som gälla för redovisningen till fattigvårdsstatistiken, äro desamma, som ligga till grund för socialregistrets förande. Vid redovisningen av understödstagarna och av dem uppburna understöd utgör familjen i fattigvårdsrättslig mening enhet. Familjen omfattar enligt fattigvårdslagen huvudpersonen, som kan vara man eller kvinna, samt de personer, som härleda sin hemortsrätt från honom eller henne, dvs. hustru samt barn och adoptivbarn under 16 år. Barn, som fyllt 16 år och enligt lagen äro självständiga hemortsrättsledare, redovisas för sig, dock endast om de erhållit för dem själva avsedd hjälp av fattigvården, eljest icke alls. Understöden redovisas alltså familjevis, vare sig familjen i dess helhet eller endast hemortsrättsledaren själv eller i förekommande fall endast hustrun eller de minderåriga barnen blivit delaktiga därav. I fråga om personlig vård, som meddelats någon av familjemedlemmarna på fattigvårdsanstalt eller sjukvårdsanstalt, lämnas dock i varje särskilt fall uppgift om antalet personer, som åtnjutit dylik vård, med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn.

De redovisade understödsfallen hänföras till endera av följande sju familjetyper, nämligen ensam man utan barn, ensam man med barn, ensam kvinna utan barn, ensam kvinna med barn, gift par (eller samboende) utan barn, gift par (eller samboende) med barn samt ensamma barn. I fråga om familjer med barn uppges i varje särskilt fall antalet hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade minderåriga barn. Härjämte lämnas även uppgift om de av familjens barn under 16 år, som omhändertagits av barnavårdsnämnd.

Bearbetningen av materialet. Bearbetningen har bedrivits i två olika etapper. För det första ha, efter erforderlig granskning och komplettering av primärmaterialet, vissa av uppgifterna för varje kommun hopsummerats. På grundval av dessa kommunsummer ha vissa uppgifter angående antalet understödstagare i de särskilda kommunerna sammanställts för publice-

ring i Arsbok för Sveriges kommuner 1950. Kommunsummorna ligga till grund för tabellbilagan till denna berättelse.

Den andra etappen har — liksom tidigare alltsedan berättelsen för år 1939 — utgjorts av en representativ undersökning, omfattande vart femte av de redovisade understödsfallen. För denna bearbetning har använts hålkortsmetoden. Huvudresultaten meddelas i form av texttabeller, som ingå i den följande berättelsen.

Urvalets representativitet bestyrks i flera sammanhang i det följande. Relativa tal och medeltal kunna sålunda vid en jämförelse ofta konstateras vara i det närmaste exakt desamma i tabeller, vilka härröra från den representativa undersökningen, som i tabeller, vilka grunda sig på hela materialet. I de tabeller, vari huvudsummorna återgetts i absoluta tal, ha samtliga därpå beräknade procenttal i fördelningen angetts; sålunda även i de fall, då de bygga på en mycket liten frekvens. Vissa tabeller, som grundats på femtedelsurvalet, bestå emellertid uteslutande av relativa tal. Läsaren av sådana sammanställningar har alltså ingen möjlighet att bedöma på hur stor frekvens procenttalet bygger. Om denna är 50—100, har talet därför satts inom parentes, under det att en punkt utvisar, att det motsvarande hela talet understiger 50.

De på hela materialet grundade uppgifterna återges i tabellbilagan länsvis med fördelning på landsbygd och städer, varjämte särskilda uppgifter lämnas för de större städerna. I själva berättelsen framträda de regionala och lokala olikheterna i stället genom materialets uppdelning på olika s. k. riksområden och i kommuner med olikartat näringsliv.¹ De sistnämnda fördelningsgrunderna ha emellertid i allmänhet blott kommit till användning i sammanställningar, som fotats på det totala undersökningsmaterialet.

Antalet fattigvårdssamhällen motsvarade i stort sett antalet av rikets kommuner. Man hade endast i 5 områden, omfattande sammanlagt 13 kommuner, begagnat sig av den i 6 § fattigvårdslagen anvisade möjligheten för kommuner att sammansluta sig till gemensamma fattigvårdssamhällen. Dessa sammanslagningar beröra uteslutande landskommuner.

II. Antal understödsfall och understödsfallens fördelning på olika familjetyper.

Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. I tab. 1 i tabellbilagan redovisas antalet familjer, vilka under år 1948 erhöilo understöd av fattigvårdsstyrelserna i någon form, jämte understödsfallens fördelning på olika familjetyper, dels länsvis, dels i de större städerna. Antalet av fattigvården understödda familjer var ca 163 000, som fördelade sig på landsbygd och städer samt efter familjetyper på följande sätt.

¹ I Fattigvården år 1945, sid. 13, redogörs för dessa indelningsgrunder, vilka överensstämma med dem som använts vid 1940 års folkräkning.

	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Giftna par eller samboende		Ensamma barn	Samtliga familjer
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
<i>Landsbygden.</i>								
Antal understödsfall	19 167	391	27 128	4 872	11 349	13 687	137	76 781
Minsk. sedan 1947	-13 793	- 90	-16 636	-1 333	-4 094	-3 133	- 62	-30 141
D:o i %	- 41·8	-18·7	- 38·0	- 21·5	- 26·5	- 18·6	- 31·2	- 38·8
<i>Städerna.</i>								
Antal understödsfall	22 246	372	32 178	7 799	9 812	13 988	150	86 545
Ökning el. minskn. sedan 1947	-5 325	+ 75	-10 537	+ 167	-1 521	+ 396	- 41	-16 786
D:o i %	- 19·3	+25·3	- 24·7	+ 2·2	- 13·4	+ 2·9	- 21·5	- 16·2
<i>Hela riket.</i>								
Antal understödsfall	41 413	763	59 306	12 671	21 161	27 675	287	103 276
Minsk. sedan 1947	-19 118	- 15	-27 173	-1 166	-5 615	-2 787	-103	-55 927
D:o i %	- 31·6	-1·9	- 31·4	- 8·4	- 21·0	- 9·0	- 26·4	- 25·5

De nya folkpensionernas och de allmänna barnbidragens införande vid årsskiftet 1947/48 medförde en kraftig minskning av antalet understödsfall vid fattigvården. Från 1947 till 1948 nedgick antalet understödda familjer med ca 56 000 eller 26 %. Nedgången var större på landsbygden (34 %) än i städerna (16 %).

Vid sidan av de höjda folkpensionerna har den av 1947 års riksdag beslutade ålderdomshemsreformen också bidragit till en minskning av behovet av fattigvårdsunderstöd bland folkpensionärer. Som en följd av denna reform ha fattigvårdsstyrelserna börjat tillämpa nya vårdavgifter vid ålderdomshemmen, avpassade så att folkpensionärer kunna betala dem med sin folkpension. De folkpensionärer, som vårdats på ålderdomshem, ha därför i stor utsträckning själva kunnat med sina folkpensioner betala vårdavgifterna utan att fattigvårdsstyrelserna behövt träda emellan.

De förhöjda folkpensionerna och ålderdomshemsreformen medförde tillsammans en starkare effekt på antalet fattigvårdsfall än de allmänna barnbidragen. Detta framgår därav, att familjer utan barn, vilka i stor utsträckning utgöras av folkpensionärer, minskat väsentligt mer än familjer med barn. Barnfamiljernas antal har nedgått från 45 400 till 41 400 eller med 9 %. Nedgången i övrigt, som utgör 52 000 understödsfall, sammanhänger väsentligen med höjningen av folkpensionerna och ålderdomshemsreformen.

När det gäller att bedöma barnbidragens inverkan på fattigvården bör beaktas, att barnbidragen tillkommit för att förbättra barnfamiljernas standard. En allmän sänkning av fattigvårdsunderstöden med barnbidragens belopp skulle för dessa familjer ha motverkat barnbidragsreformens innersta syfte. Fattigvårdsstyrelserna ha tydligen — i enlighet med av socialstyrelsen lämnade anvisningar — endast i begränsad utsträckning låtit barnbidragen föranleda ett upphörande av fattigvårdsunderstöden.

Antalet understödsfall på landsbygden inom olika riksområden och kommuntyper samt i städer av olika storlek framgår av tab. A, som även visar de absoluta och relativa förändringarna sedan 1947.

Tab. A. Antal understödsfall i olika riksområden och kommuntyper år 1948.

Riksområden och kommuntyper	Antal understöds- fall	Minskning sedan 1947	
		antal	%
<i>Landsbygden</i>	76 731	- 39 141	- 33·8
Mälardalen	15 055	- 6 863	- 31·8
Östra Götaland	10 994	- 6 471	- 37·1
Skåne, Blekinge och Halland	9 350	- 5 037	- 35·0
Bohuslän och Värmlän	11 823	- 6 432	- 35·2
Dalarna och Nedre Norrland	19 863	- 9 381	- 32·1
Övre Norrland	9 646	- 4 957	- 33·9
Jordbrukskommuner	9 409	- 5 195	- 35·6
Skogskommuner	3 691	- 1 531	- 30·1
Blandade kommuner	27 439	- 14 364	- 34·4
Industrikommuner	12 780	- 6 543	- 33·9
Övriga kommuner	23 412	- 11 448	- 32·8
<i>Städerna</i>	86 545	- 16 786	- 16·2
Stockholm	28 705	- 1 120	- 3·8
Göteborg	11 044	- 1 662	- 13·1
Malmö	4 367	- 1 018	- 18·9
Övriga städer över 30 000 inv.	16 228	- 5 963	- 26·9
Städer under 30 000 inv.	26 201	- 7 023	- 21·1
<i>Hela riket</i>	163 276	- 55 927	- 25·6

På landsbygden har nedgången i antalet understödsfall varit i stort sett av ungefär samma relativa omfattning i olika delar av riket, men städerna uppvisa inbördes stora olikheter. Den minsta nedgången uppvisar Stockholms stad (4 %), där reduceringen av antalet folkpensionärer med hemunderstöd genomfördes först en månad efter årsskiftet 1947/48.

Liksom i föregående berättelser rörande fattigvården ha understödstagarna fördelats på folkpensionärer med behovsprövade tillägg till folkpensionen (i det följande för korthetens skull stundom kallade tilläggs-pensionärer) och övriga understödstagare. Antalet understödsfall inom dessa båda grupper år 1948 framgår av följande tablå, som även visar förändringarna sedan 1947.

	Antal under- stödsfall	Ökning el. minskning sedan 1947	
		antal	%
<i>1. Understödstagare med tilläggs-pension.</i>			
Landsbygden	34 655	- 36 435	- 51·8
Städerna	34 970	- 18 000	- 33·7
Hela riket	69 625	- 54 435	- 43·4
<i>2. Övriga understödstagare.</i>			
Landsbygden	42 000	- 2 720	- 6·1
Städerna	51 555	+ 1 815	+ 3·6
Hela riket	93 555	- 905	- 1·0

Antalet understödda familjer, där någon av huvudpersonerna har behovsprövat tillägg till folkpensionen, har minskat med inalles 54 400 eller 43 %. Detta sammanhänger givetvis delvis med att totalantalet tilläggs-pensionärer minskat avsevärt efter den nya folkpensionslagens ikraftträdande.

Tab. B. Understödsfallens fördelning på olika familjetyper bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare.

Representativa undersökningen.

	Antal understödsfall (1/8)	Därav, i %, tillhörande familjetypen						ensamma barn
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödstagare med tilläggs pension.								
Landsbygden	6 931	28.4	0.2	45.7	1.4	18.0	6.8	—
Städerna	6 994	25.6	0.1	54.6	1.2	15.3	3.4	—
Hela riket	13 925	26.9	0.2	50.1	1.3	16.6	4.9	—
2. Övriga understödstagare.								
Landsbygden	8 400	21.8	0.9	28.5	10.2	11.0	27.8	0.8
Städerna	10 311	26.2	0.6	25.4	14.0	8.7	24.9	0.2
Hela riket	18 711	24.2	0.7	26.8	12.3	9.7	26.0	0.3
3. Samtliga understödstagare.								
Landsbygden	15 331	24.8	0.6	36.8	6.2	14.2	17.8	0.1
Städerna	17 305	25.9	0.4	37.2	8.8	11.4	16.2	0.1
Hela riket	32 636	25.4	0.5	36.7	7.6	12.7	17.0	0.1

Antal familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna, fördelade efter familjetyper. Understödsfallens fördelning på familjetyper framgår av tab. B, som bygger på den representativa undersökningen. Ensamstående kvinnor omfattade totalt 44 % av samtliga understödda familjer, äkta makar 30 % och ensamstående män 26 %. Sedan föregående år har andelen gifta par ökat något (från 26 till 30 %), medan de ensamstående minskat i motsvarande mån (ensamma kvinnor från 46 till 44 % och ensamma män från 28 till 26 %).

Skillnaden i fördelningen på familjetyper äro rätt små mellan landsbygden i dess helhet och samtliga städer. Olikheterna bestå i att städerna ha flera ensamma kvinnor bland understödstagarna men färre gifta par.

Andelen familjer med barn (inräknat ensamma barn) uppgick i hela riket till 25 % och var ungefär lika stor för landsbygden som för städerna. Procenttalet har ökat fyra enheter sedan föregående år, vilket sammanhänger med att barnfamiljerna icke minskat i samma takt som pensionärsfamiljerna. De flesta barnfamiljerna tillhörde familjetypen gifta par med barn, som omfattade 17 % av samtliga understödsfall mot 14 % 1947.

Bland tilläggs pensionärerna omfattade de barnlösa familjetyperna 94 % och bland övriga understödstagare 61 % av understödsfallen. Talrikast var i båda fallen gruppen ensamma kvinnor utan barn, som omfattade i förra fallet 50 % och i det senare 27 % av familjerna.

Sedan 1947 har barnfamiljernas andel ökat bland tilläggs pensionärerna från 4 till 6 % och minskat bland övriga understödstagare från 43 till 39 %.

Tab. C. Antal fattigvårdsunderstödda familjer inom olika familjetyper, fördelade efter barnantal.

Representativa undersökningen.

Familjetyper	Understöddstagare med tilläggspension			Övriga understöddstagare			Samtliga understöddstagare		
	Landsbygden	Städerna	Hela riket	Landsbygden	Städerna	Hela riket	Landsbygden	Städerna	Hela riket
<i>Ensamma män.</i>									
Antal understödsfall (1/6)	1 981	1 792	3 773	1 905	2 761	4 666	3 886	4 553	8 439
Därav, i %, med 0 barn	99·2	99·6	99·4	96·2	97·8	97·2	97·7	98·5	98·2
1—2 »	0·7	0·3	0·5	2·2	1·7	1·9	1·5	1·2	1·3
3 el. fl. »	0·1	0·1	0·1	1·6	0·6	0·9	0·8	0·3	0·5
<i>Ensamma kvinnor.</i>									
Antal understödsfall (1/6)	3 265	3 897	7 162	3 249	4 060	7 309	6 514	7 957	14 471
Därav, i %, med 0 barn	97·0	97·9	97·5	73·7	64·5	68·6	85·4	80·8	82·9
1—3 »	2·5	1·9	2·2	20·3	28·7	24·9	11·3	15·6	13·7
3 el. fl. »	0·5	0·2	0·3	6·0	6·8	6·5	3·3	3·6	3·4
<i>Gifta par el. samboende.</i>									
Antal understödsfall (1/6)	1 685	1 305	2 990	3 221	3 468	6 689	4 906	4 773	9 679
Därav, i %, med 0 barn	74·2	81·7	77·5	28·7	25·8	27·2	44·3	41·1	42·8
1—2 »	16·8	13·3	15·3	39·4	47·0	43·3	31·6	37·8	34·6
3 el. fl. »	9·0	5·0	7·2	31·9	27·2	29·5	24·1	21·1	22·6
<i>Ensamma barn.</i>									
Antal understödsfall (1/6)	—	—	—	25	22	47	25	22	47
Därav, i %, med 0 barn	—	—	—	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0	100·0
3 el. fl. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—
<i>Samtliga familjer.</i>									
Antal understödsfall (1/6)	6 931	6 994	13 925	8 400	10 311	18 711	15 331	17 305	32 636
Därav, i %, med 0 barn	92·1	95·3	93·7	61·4	60·3	60·8	75·2	74·4	74·8
1—2 »	5·4	3·6	4·5	23·7	27·8	25·9	15·5	18·0	16·8
3 el. fl. »	2·5	1·1	1·8	14·9	11·9	13·3	9·8	7·6	8·4

Av fattigvårdsstyrelserna understödda familjer, fördelade efter barnantal. Fördelningen av de genom fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna efter barnantal framgår av tab. C, som grundar sig på den representativa undersökningen. Vid grupperingen av familjerna efter barnantal ha medräknats samtliga redovisade barn under 16 år, såväl hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade barn som av barnavårdsnämnderna omhändertagna och i fosterhem, barnhem eller annan anstalt utackorderade barn.

Av samtliga understödda familjer hade ca 17 % 1 eller 2 barn och omkring 8 % 3 eller flera barn. Givetvis förekommo barnen mest bland gifta par, av vilka 35 % hade 1 eller 2 barn och 23 % 3 eller flera barn.

Bland tilläggspensionärerna hade ungefär 5 % av familjerna 1 eller 2 barn och 2 % flera barn.

Övriga understöddstagare, som icke åtnjöt tilläggspension, äro betydligt

oftare barnrika; 26 % av familjerna hade 1 eller 2 barn och 13 % hade 3 eller flera barn. Av de äkta makarna hade 43 % 1 eller 2 barn och 30 % 3 eller flera barn.

Mellan landsbygd och städer förefinnas vissa skillnader i fråga om förekomsten av barnfamiljer i fattigvårdsklientelet.

Hela antalet barnfamiljer, som någon gång under år 1948 åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna, uppgick enligt nedanstående tablå till i runt tal 41 400. Antalet hemmavarande eller på fattigvårdens bekostnad utom hemmet vårdade barn i dessa familjer var 90 700. Enligt beräkningar, utförda på grundval av den representativa undersökningen, fördela sig de understödda barnfamiljerna resp. barnen på följande sätt på ett- och tvåbarnsfamiljer resp. flerbarnsfamiljer.

	Landsbygden	Städerna	Hela riket	
			1948	1947
Antal barnfamiljer	19 100	22 300	41 400	46 000
Därav med				
1—2 barn	12 100	15 600	27 700	30 000
3 el. fl. barn	7 000	6 700	13 700	16 000
Antal barn	46 600	44 100	90 700	102 000
Därav i familjer med				
1—2 barn	16 200	21 100	37 300	39 000
3 el. fl. barn	30 400	23 000	53 400	63 000

De understödda barnfamiljerna ha sedan 1947 minskat med 4 000 eller 9 %. Den relativa nedgången är nästan dubbelt så stor för familjer med tre eller flera barn (13 %) som för ett- och tvåbarnsfamiljerna (7 %).

III. Understödsfallens fördelning efter hemortsrättsledarens ålder.

För varje familj, som åtnjutit understöd, har uppgivits huvudpersonens eller hemortsrättsledarens födelseår. Antalet understödsfall i olika åldrar samt de relativa förändringarna i åldersgruppernas storlek sedan 1947 framgå av följande tablå enligt beräkningar, som verkställts på grundval av det representativa materialet.

Ålder	Antal understödsfall			Ökning el. minskning sedan 1947 i %		
	Landsbygden	Städerna	Hela riket	Landsbygden	Städerna	Hela riket
—16 år	200	100	300	— 44·4	— 40·5	— 42·7
16—30 „	8 500	13 000	21 500	— 28·8	+ 4·0	— 10·3
30—40 „	8 700	12 900	21 600	— 33·1	— 3·7	— 18·2
40—50 „	10 400	12 100	22 500	— 34·3	— 8·0	— 22·4
50—60 „	11 400	12 300	23 700	— 31·8	— 13·0	— 23·2
60—67 „	9 300	12 300	21 600	— 32·8	— 12·0	— 22·8
67— „	28 200	23 900	52 100	— 36·9	— 33·5	— 35·4
Tillhopa	76 700	86 600	163 300	— 33·8	— 16·2	— 25·5

Tab. D. Antal understödsfall inom olika familjetyper, fördelade i procent efter försörjarens ålder bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare år 1948.

Representativa undersökningen.

Ålder	Understödstagare med tilläggs- pension					Övriga understödstagare					Samt- liga under- stöds- fall
	En- sam- ma män	En- sam- ma kvin- nor	Giftna par el. samboende		Samt- liga familjer	En- sam- ma män	En- sam- ma kvin- nor	Giftna par el. sam- bo- ende	En- sam- ma barn	Samt- liga familjer	
			endera m. till- läggs- pen- sion	båda m. till- läggs- pen- sion							
<i>Landsbygden.</i>											
Antal understödsfall (1/6)	1 981	3 265	918	767	6 931	1 905	3 249	3 221	25	8 400	15 831
Därav, i %, där försörjaren vari åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100·0	0·3	0·2
16—30	6·9	3·4	1·4	—	3·8	30·2	17·7	9·1	—	17·2	11·1
30—40	6·4	4·0	7·6	0·8	4·8	14·0	11·0	24·5	—	18·8	11·4
40—50	8·2	6·4	15·5	3·0	7·7	10·1	13·6	28·5	—	18·5	13·6
50—60	11·0	10·0	22·6	4·9	11·4	12·7	19·0	19·3	—	17·6	14·8
60—67	9·4	14·4	21·1	12·4	13·6	9·1	13·8	9·2	—	10·9	12·2
67—	58·1	61·8	31·8	78·9	58·7	23·9	24·9	9·4	—	18·7	36·7
<i>Städerna.</i>											
Antal understödsfall (1/6)	1 792	3 597	600	705	6 994	2 761	4 060	3 468	22	10 311	17 305
Därav, i %, där försörjaren vari åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100·0	0·2	0·1
16—30	4·6	1·9	1·6	—	2·4	30·8	22·6	19·2	—	23·6	15·0
30—40	5·7	3·0	7·5	0·4	3·8	16·6	18·1	32·3	—	22·6	14·9
40—50	9·0	4·9	16·2	0·6	6·5	15·8	17·3	23·6	—	19·0	13·9
50—60	11·1	10·9	26·5	4·8	11·7	14·9	18·9	13·2	—	15·8	14·2
60—67	12·9	19·0	22·7	17·6	17·6	13·7	14·6	7·6	—	12·0	14·3
67—	56·7	60·3	25·5	76·6	58·0	8·2	8·5	4·1	—	6·9	27·6
<i>Hela riket.</i>											
Antal understödsfall (1/6)	3 773	7 162	1 518	1 472	13 925	4 666	7 309	6 689	47	18 711	32 636
Därav, i %, där försörjaren vari åldern intill 16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100·0	0·3	0·1
16—30	5·8	2·6	1·5	—	3·1	30·5	20·5	14·3	—	20·7	13·2
30—40	6·1	3·4	7·6	0·6	4·3	15·6	14·9	28·5	—	19·9	13·2
40—50	8·6	6·6	15·8	1·8	7·1	13·5	15·6	26·0	—	18·7	13·8
50—60	11·1	10·5	24·1	4·9	11·5	14·0	19·0	16·1	—	16·7	14·5
60—67	11·0	16·9	21·7	14·9	15·6	11·8	14·2	8·4	—	11·5	13·3
67—	57·4	61·0	29·3	77·8	58·4	14·6	15·8	6·7	—	12·2	31·9

I fråga om hela riket är nedgången för de vuxna understödstagarnas del minst i de yngre åldrarna och stiger i allmänhet med tilltagande ålder. Utvecklingen är emellertid mycket olika i landskommunerna och i städerna. I förra fallet uppvisar icke nedgången några större skillnader mellan olika

åldersgrupper. I senare fallet däremot framträder en minskning först i åldrarna över 30 år, och den ökas med stigande ålder.

Av tab. D framgår åldersfördelningen för tilläggs pensionärer och övriga understödstagare i landskommuner och städer. I städerna äro åldersgrupperna 16—30 och 30—40 år något talrikare företrädda än i landskommunerna, medan motsatsen är fallet med åldrarna över 67 år. I övrigt framträda inga större olikheter i ålderssammansättningen mellan land och stad.

Bland tilläggs pensionärerna äro självfallet åldringarna starkt övertaliga. I mer än hälften (58 %) av samtliga understödsfall inom denna kategori av understödstagare var huvudpersonen 67 år och däröver och i mer än $\frac{2}{3}$ över 60 år.

I tab. D, där även åldersfördelningen inom olika familjetyper redovisas, märker man för pensionärernas del särskilt den stora andelen åldringar (78 %) över 67 år bland gifta par, där båda makarna åtnjuta tilläggs pension. Bland makar, av vilka endera åtnjuter tilläggs pension, är däremot det övertvägande antalet (71 %) av huvudpersonerna under 67 år. De ensamma männen uppvisa en högre procent (43 %) invalider, dvs. tilläggs pensionärer under 67 år, bland pensionärerna än kvinnorna (39 %). Beträffande understödstagare, som icke åtnjuta tilläggs pension, äro bland ensamma män de yngsta åldrarna (under 30 år) starkare representerade än inom övriga hithörande familjetyper. I fråga om de gifta inom samma kategori av understödstagare äro de arbetsföra åldrarna relativt talrikare och de äldsta endast sparsamt företrädda i jämförelse med vad fallet är inom övriga familjetyper. De gifta männen voro sålunda i 55 % av samtliga fall mellan 30 och 50 år samt i blott 7 % av fallen över 67 år.

IV. Understödstagarnas antal och andel av befolkningen.

Antal personer med understöd av fattigvårdsstyrelserna. Som understödda personer eller understödstagare betecknas i det följande samtliga familjemedlemmar i de av fattigvården understödda familjerna. Detta sker oavsett i vilken form understödet utgått och oavsett om familjen som helhet eller endast någon eller några av familjemedlemmarna kommit i åtnjutande av hjälp eller vård. Minderåriga barn, som omhändertagits av barnavårdsnämnd, medräknas dock icke bland de av fattigvården understödda, ej heller hemmavarande barn över 16 år.

Antalet understödstagare uppgick under år 1948 i runt tal till 303 000. De fördelade sig på landsbygd och städer samt på män, kvinnor och barn under 16 år i enlighet med följande tablå, som även redovisar förändringen i antalet understödstagare sedan föregående år.

	Antal vuxna personer			Antal redovisade barn	Samtliga understödstagare
	Män	Kvinnor	Tillhopa		
<i>Landsbygden.</i>					
Antal understödstagare	44 594	57 036	101 630	46 608	148 238
Minskning sedan 1947	- 21 110	- 25 196	- 46 306	- 12 457	- 58 763
D:o i %	- 32·1	- 30·6	- 31·3	- 21·1	- 28·4
<i>Städerna.</i>					
Antal understödstagare	46 418	63 777	110 195	44 137	154 332
Ökning el. minskning sedan 1947	- 6 375	- 11 495	- 17 870	+ 1 511	- 16 359
D:o i %	- 12·1	- 15·3	- 14·0	+ 3·5	- 9·6
<i>Hela riket.</i>					
Antal understödstagare	91 012	120 813	211 825	90 745	302 570
Minskning sedan 1947	- 27 485	- 36 691	- 64 176	- 10 946	- 75 122
D:o i %	- 23·2	- 23·3	- 23·3	- 10·8	- 19·9

Sedan 1947 har antalet understödstagare minskat med inalles 75 000 personer eller 20 %. Den relativa nedgången i antalet understödstagare är något mindre än för antalet understödsfall, vilket sammanhänger med den kraftiga minskningen av antalet understödda folkpensionärer, som huvudsakligen utgöras av ensamstående. De vuxna voro 23 % och barnen 11 % färre än 1947.

Utvecklingen av antalet understödstagare vid fattigvården sedan år 1923 framgår av diagram I (sid. 20).

Uppgifterna om antalet understödstagare efter år 1939 äro emellertid ej jämförbara med de tidigare årens, enär numera alla familjemedlemmar redovisas som understödstagare, även om endast en av dessa erhållit hjälp av fattigvården, exempelvis i form av vård på anstalt el. dyl. För en jämförelse mellan den äldre och den nyare serien anges emellertid i diagrammet för år 1939 antalet understödstagare enligt såväl den äldre som den nya beräkningsmetoden. Man beräknar antalet av ifrågavarande anhöriga till approximativt 50 000. Tar man hänsyn härtill, är det antal understödstagare, som redovisas för år 1948, lägre än för något tidigare år i den nuvarande fattigvårdslagens historia.

Antalet understödstagare länsvis samt i de större städerna framgår av tab. 1 i tabellbilagan. I tab. E lämnas på grundval av dessa siffror en översikt av förändringarna i understödstagarnas antal i olika riksområden och kommuntyper. Tabellen utvisar väsentligen samma tendenser som tab. A.

Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd. En belysning av understödstagarnas fördelning på barn (under 16 år) och äldre samt på civilstånd lämnas på grundval av det representativa materialet i tab. F. Fördelningen av de vuxna understödstagarna efter civilstånd grundar sig på grupperingen av understödsfallen efter familjetyper. Ensamstående vuxna män och kvinnor ha hänförts till grupperna ej gifta män resp. kvinnor samt gifta par (eller samboende) till gifta män resp. kvinnor. I stort sett torde detta motsvara den verkliga fördelningen av understödstagarna efter civilstånd.

Tab. E. Antal understödstagare i olika riksområden och kommuntyper år 1948.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödda personer	Ökning el. minskning sedan 1947	
		Antal	%
<i>Landsbygden</i>	148 238	- 58 763	- 28.4
Mälardalen	26 089	- 9 672	- 27.0
Östra Götaland	18 978	- 9 520	- 33.4
Skåne, Blekinge och Halland	16 555	- 7 240	- 30.4
Bohuslän och Västergötland	20 096	- 8 978	- 30.9
Dalarna och Nedre Norrland	39 660	- 14 396	- 26.6
Övre Norrland	26 860	- 8 957	- 25.0
Jordbrukskommuner	17 327	- 7 657	- 30.6
Skogskommuner	9 947	- 2 353	- 19.1
Blandade kommuner	53 761	- 21 882	- 28.9
Industrikommuner	22 764	- 10 097	- 30.7
Övriga kommuner	44 439	- 16 774	- 27.4
<i>Städerna</i>	154 332	- 16 359	- 9.6
Stockholm	47 580	+ 660	+ 1.4
Göteborg	19 048	- 1 695	- 8.2
Malmö	8 522	- 905	- 9.6
Övriga städer över 30 000 inv.	30 585	- 7 008	- 18.6
Städer under 30 000 inv.	48 597	- 7 411	- 13.2
<i>Hela riket</i>	302 570	- 75 122	- 19.9

Beträffande de vuxnas andel av samtliga understödda personer finner man av tab. F genomgående ett stort överskott av kvinnor, särskilt i städerna. De vuxna kvinnorna utgöra sålunda i hela riket 40 %, under det att proportionen av män stannar vid 30 %. Störst är kvinnoöverskottet bland tilläggs-pensionärerna. Kvinnorna utgjorde 54 % av samtliga understödda personer inom denna kategori av understödstagare, männen däremot 36 %.

Även med avseende på de vuxna understödstagarnas fördelning efter civilstånd råda olikheter mellan olika kategorier av understödstagare. Därvid förtjänar särskilt framhållas det stora antalet ej gifta personer bland tilläggs-pensionärerna, mest utpräglat bland kvinnorna i städerna. Andelen gifta personer visar däremot inga större olikheter mellan tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare.

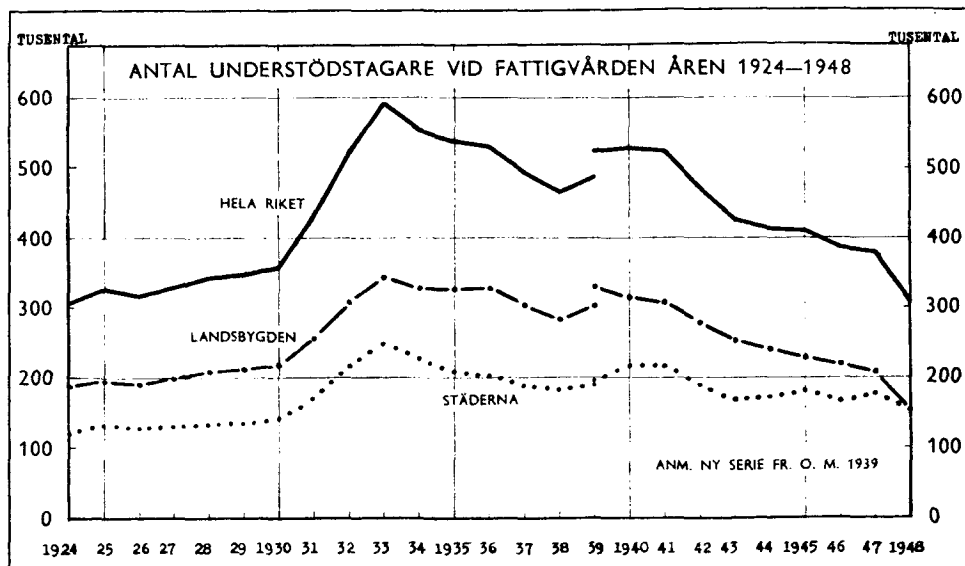
Barnen utgöra en avsevärd del av understödstagarna. Av samtliga understödda personer voro 30 % barn. Relativa antalet barn var minst bland tilläggs-pensionärerna (9 %). Bland övriga understödstagare (utan tilläggs-pension) voro barnen desto talrikare (39 %). Relativa antalet barn har ökat avsevärt sedan 1947, enär deras antal icke minskat i samma takt som de vuxnas.

Bland understödstagarna ha endast inräknats de minderåriga barn, vilka vistats i hemmet eller på fattigvårdens bekostnad åtnjutit vård utom hemmet. Dessa utgjorde, som tidigare nämnts, inalles 90 700, varav i landskommunerna 46 600 och i städerna 44 100. I vissa fall hade emellertid de understödda familjerna dessutom barn, vilka voro omhändertagna av barnavårdsnämnd för skyddsuppfostran eller samhällsvård och på barnavårdsnäm-

Tab. F. Understödstagarnas fördelning på barn och äldre samt efter civilstånd.
Representativa undersökningen.

	Antal under- stöds- tagare (1/2)	Därav, i %,						barn under 16 år
		vuxna män			vuxna kvinnor			
		ej gifta	gifta	samt- liga	ej gifta	gifta	samt- liga	
1. Understödstagare med tilläggs pension.								
Landsbygden	9 784	20·3	17·2	37·5	33·4	17·2	50·6	11·9
Städerna	8 879	20·2	14·7	34·9	43·9	14·7	58·6	6·5
Hela riket	18 663	20·2	16·0	36·2	38·4	16·0	54·4	9·4
2. Övriga understödstagare.								
Landsbygden	19 709	9·7	16·3	26·0	16·5	16·3	32·8	41·2
Städerna	22 004	12·5	15·8	28·3	18·4	15·8	34·2	37·5
Hela riket	41 713	11·2	16·0	27·2	17·6	16·0	33·6	39·2
3. Samtliga understödstagare.								
Landsbygden	29 493	13·2	16·6	29·8	22·1	16·6	38·7	31·5
Städerna	30 883	14·7	15·5	30·2	25·7	15·5	41·2	28·6
Hela riket	60 376	14·0	16·0	30·0	24·0	16·0	40·0	30·0

Diagram I.

Nombre de bénéficiaires de l'Assistance publique les années 1924—1948.
Landsbygden = La campagne. Städerna = Les villes. Hela riket = Ensemble du pays.
Nouvelle série à partir de 1939.

dernas bekostnad vårdades i fosterhem eller barnhem eller på annan anstalt. Antalet dylika barn redovisas länsvis i tab. 1 i tabellbilagan. De ha uppgivits till 4 080, varav på landsbygden 1 360 och i städerna 2 720. Tillsammans uppgick sålunda hela antalet minderåriga barn i de av fattigvården understödda familjerna till 94 825, därav 47 968 på landsbygden och 46 857 i städerna.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna, utgjorde 4·3 % av familjernas hela barnantal. De voro, relativt sett, mycket talrikare i städerna (5·8 %) än på landsbygden (2·8 %).

Hela antalet barn, som voro omhändertagna av barnavårdsnämnderna under år 1948, uppgick enligt uppgifter till barnavårdsstatistiken till ungefär 32 800, varav ca 15 400 i landskommunerna och 17 400 i städerna. I relation härtill utgöra de av barnavårdsnämnderna omhändertagna barnen i de fattigvårdsunderstödda familjerna år 1948 i hela riket 15·5 %, på landsbygden 11·1 % och i städerna 19·4 %.

Antal understödstagare i förhållande till folkmängden. Antalet understödstagare i procent av folkmängden (den 1 januari 1948) på landsbygden resp. i städerna länsvis samt i landskommuner av olika näringstyp framgår av tab. G.

Relativa antalet understödstagare har minskat avsevärt (från 5·6 % år 1947 till 4·4 % år 1948). Skillnaden mellan landsbygden och städerna har blivit större än tidigare.

Å r	L a n d s b y g d						Städer	Lands- bygd och städer
	Jord- bruks- kom- muner	Skogs- kom- muner	Blandade kom- muner	Industri- kom- muner	Övriga kom- muner	Samtliga lande- kom- muner		
1939	6·3	12·1	8·2	8·4	9·2	8·2	8·5	8·8
1940	5·9	10·9	7·8	8·8	9·0	7·9	9·1	8·4
1941	5·8	10·4	7·4	9·0	8·7	7·7	9·0	8·2
1942	5·2	8·9	6·9	8·8	7·5	7·0	7·9	7·4
1943	4·8	8·2	6·2	7·8	6·9	6·4	6·7	6·5
1944	4·5	8·1	6·1	7·1	6·7	6·2	6·5	6·3
1945	4·3	8·5	5·8	6·7	6·4	5·9	6·6	6·2
1946	4·1	7·9	5·5	6·4	6·2	5·7	5·9	5·8
1947	3·9	7·8	5·3	5·9	5·9	5·4	5·8	5·6
1948	2·8	6·3	3·8	4·3	4·3	3·9	5·0	4·4

Stora skillnader föreligga — såsom framgår av tab. G — mellan olika lokala områden. Relativa antalet understödstagare växlar betydligt mera på landsbygden, än vad fallet är i städerna. Det största relativa antalet understödstagare i riket finner man i landskommunerna i Norrbottens och Västernorrlands län. I flertalet län utom i Norrland ha städerna högre medeltal än landskommunerna. Bland de fyra större städerna uppvisade Stockholm relativt sett de flesta understödstagarna (6·8 %).

Tab. G. Understödstagare i procent av folkmängden inom olika kommuntyper, länsvis år 1948.

L ä n	L a n d s b y g d						Stä- der	Lands- bygd och städer
	Jord- bruks- kom- muner	Skogs- kom- muner	Blan- dade kom- muner	In- dus- tri- kom- muner	Övriga kom- muner	Samtl. lands- kom- muner		
Stockholms stad	—	—	—	—	—	—	6·8	6·8
Stockholms län	4·3	—	4·1	4·1	4·7	4·2	4·8	4·4
Uppsala	3·1	—	3·0	4·9	4·1	3·5	5·3	4·3
Södermanlands	4·1	—	3·7	3·6	4·7	4·2	3·9	4·0
Östergötlands	3·1	—	3·9	5·3	3·2	3·9	4·4	4·1
därav Norrköpings stad	—	—	—	—	—	—	5·4	5·4
Jönköpings län	1·2	—	1·4	1·6	2·1	1·6	3·3	2·3
Kronobergs	1·5	—	2·2	2·0	2·9	2·3	4·0	2·6
Kalmar	2·3	—	3·5	3·7	4·6	3·7	4·4	3·9
Gotlands	1·4	—	1·9	4·5	3·4	2·1	5·5	2·9
Blekinge	2·6	—	5·5	3·6	6·5	5·9	4·5	5·4
Kristianstads	1·5	—	2·2	3·1	2·2	2·3	4·1	2·6
Malmöhus	1·7	—	2·2	2·3	2·3	2·1	4·5	3·6
därav Malmö stad	—	—	—	—	—	—	4·7	4·7
Hallands län	1·3	—	1·8	6·9	1·7	1·8	3·0	2·2
Göteborgs o. Bohus	1·9	—	1·8	1·8	2·8	2·2	5·5	4·6
därav Göteborgs stad	—	—	—	—	—	—	5·6	5·6
Älvsborgs län	1·3	—	1·7	2·2	2·5	2·0	4·4	2·8
Skaraborgs	1·7	—	2·1	2·1	2·6	2·0	4·2	2·6
Värmlands	3·6	5·0	4·0	5·6	4·7	4·4	5·2	4·6
Örebro	2·8	—	4·9	3·4	5·5	4·7	3·5	4·2
Västmanlands	3·1	—	3·8	4·4	3·9	3·9	3·9	3·9
Kopparbergs	1·7	6·1	2·9	4·6	4·3	3·8	3·0	3·6
Gävleborgs	6·9	7·2	6·5	6·0	6·2	6·4	3·8	5·6
Västernorrlands	5·4	6·2	5·8	10·5	6·4	6·9	6·6	6·9
Jämtlands	3·3	3·9	4·6	4·8	4·6	4·2	3·1	4·0
Västerbottens	4·5	5·5	3·8	1·9	4·2	4·4	4·1	4·3
Norrbottnens	11·3	12·0	8·9	7·4	12·2	10·3	6·1	9·3
Hela riket	2·8	6·3	3·8	4·3	4·3	3·9	5·0	4·4

Det råder rätt avsevärda olikheter mellan landskommuner av olika näringstyp i avseende på understödsverksamhetens omfattning. I jordbrukskommunerna var understödstagarnas relativa antal betydligt mindre (2·8 %) än inom övriga kommungrupper. Det högsta relativa antalet understödstagare (6·3 %) förekom i skogskommunerna. Understödsprocentens utveckling inom skilda kommuntyper under perioden 1939—1948 framgår av tab-lån på sid. 21.

De regionala variationerna i understödsfrekvensen äro större än variationerna efter kommunernas olika näringstyp. Inom exempelvis jordbrukskommunerna växlar antalet understödstagare i förhållande till folkmängden mellan så vida gränser som 1·2 % i Jönköpings län och 11·3 % i Norrbottens län samt inom industrikommunerna mellan 1·6 % i Jönköpings län samt 10·5 % i Västernorrlands län.

Tab. H. Fattigvårdssamhällena fördelade efter antalet understödstagare i förhållande till folkmängden, länsvis år 1948.

L ä n	Antal fattig- vårds- sam- hällen	Därav med nedanstående relativa antal understödstagare													
		0 %	0·1- 1 %	1·1- 2 %	2·1- 3 %	3·1- 4 %	4·1- 5 %	5·1- 6 %	6·1- 7 %	7·1- 8 %	8·1- 9 %	9·1- 10 %	10·1- 12 %	12·1- 14 %	14·1- %
<i>Landsbygden.</i>															
Stockholms län	106	—	3	13	20	23	16	14	5	7	4	1	—	—	—
Uppsala	82	—	11	14	22	14	9	5	2	3	—	1	1	—	—
Södermanlands	87	—	3	10	19	15	17	9	8	4	—	1	—	—	1
Östergötlands	142	1	6	30	31	28	18	15	5	2	5	1	—	—	—
Jönköpings	124	11	45	41	16	7	2	1	1	—	—	—	—	—	—
Kronobergs	87	4	18	29	22	9	3	—	2	—	—	—	—	—	—
Kalmar	101	—	9	19	25	22	11	8	5	—	1	1	—	—	—
Gotlands	91	11	26	16	19	10	7	—	1	1	—	—	—	—	—
Blekinge	37	—	—	—	6	5	4	7	10	4	1	—	—	—	—
Kristianstads	146	2	37	49	30	16	7	3	2	—	—	—	—	—	—
Malmöhus	235	10	56	73	48	21	18	4	1	3	—	1	—	—	—
Hallands	87	8	31	21	16	6	3	1	1	—	—	—	—	—	—
Göteborgs o. Boh.	84	2	27	24	15	5	7	1	1	1	1	—	—	—	—
Älvsborgs	216	20	78	68	28	13	7	2	—	—	—	—	—	—	—
Skaraborgs	258	17	74	79	49	21	11	3	1	2	1	—	—	—	—
Värmlands	88	—	8	14	13	15	18	8	3	4	4	1	—	—	—
Örebro	57	—	3	13	10	10	6	4	2	2	3	2	1	1	—
Västmanlands	62	—	4	8	13	8	17	5	3	1	1	1	1	—	—
Kopparbergs	50	—	3	11	8	11	6	4	4	3	—	—	—	—	—
Gävleborgs	49	—	—	3	4	2	9	7	9	6	4	1	4	—	—
Västernorrlands	62	—	—	1	6	11	5	6	8	10	4	4	2	4	1
Jämtlands	61	—	5	9	16	11	6	6	5	1	2	—	—	—	—
Västerbottens	30	—	1	9	3	4	6	4	1	—	1	1	—	—	—
Norrbottnens	25	—	—	—	—	1	—	3	—	4	2	2	4	3	6
Samtliga	2 367	86	448	554	439	288	213	120	80	58	34	18	13	8	8
<i>Därav i</i>															
jordbrukskomm. . .	832	67	214	214	131	68	51	32	17	17	11	6	1	1	2
skogskomm. . .	55	—	1	7	9	8	4	9	3	6	3	1	2	—	2
blandade komm. . .	954	17	169	215	205	134	85	50	33	22	9	5	6	2	2
industrikomm. . .	142	2	13	39	26	15	22	7	4	5	3	1	2	2	1
övriga komm. . .	384	—	51	79	68	63	51	22	23	8	8	5	2	3	1
Städerna . . .	128	—	4	12	20	31	29	20	7	2	2	—	—	1	—
<i>Hela riket</i> 1948	2 495	86	452	566	459	319	242	140	87	60	36	18	13	9	8
1947	2 500	31	198	390	473	383	305	234	171	90	70	54	57	23	21

Fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensen. Stora växlingar förekomma i understödsverksamhetens omfattning inom olika fattigvårdssamhällen. I vissa kommuner ha fattigvårdsstyrelserna haft ingen eller endast obetydlig understödsverksamhet, under det att i andra kommuner verksamheten varit av stor omfattning. Tab. H, där fattigvårdssamhällena länsvis fördelats på ett antal grupper efter storleken av det tal, som anger antalet understödstagare i procent av folkmängden, belyser detta förhållande.

Utmärkande för fattigvårdssamhällenas fördelning efter understödsfrekvensens storlek såväl på landsbygden som i städerna är det förhållandet, att

ungefär $\frac{3}{4}$ av fattigvårdssamhällena ha färre antal understödstagare per 100 invånare än det genomsnittliga för landsbygd resp. städer.

Icke mindre än 86 fattigvårdssamhällena ha icke redovisat några understödstagare alls. Av fattigvårdssamhällena med den högsta understödsfrekvensen ha följande sju ton mer än 12 understödstagare per 100 invånare: Bärbo, Södermanlands län (18.9 %), Ödeby, Örebro län (13.7 %), Bjärträ (13.5 %), Timrå köping (12.4 %), Alnö (13.6 %), Ytterlännäs (14.8 %) och Kramfors (12.7 %) i Västernorrlands län samt Hietaniemi (15.7 %), Korpilombolo (22.8 %), Pajala (14.2 %), Överkalix (13.4 %), Nedertorneå (20.7 %), Karl Gustav (15.3 %), Övertorneå (13.2 %), Gällivare (12.7 %) och Töre (14.4 %) i Norrbottens län.

V. Understödstagare med tilläggspension m. m. samt understödda barn med barnbidrag eller bidragsförskott.

Vid sidan av fattigvård kunna till de understödda familjerna utgå andra sociala förmåner. För en belysning av fattigvårdens förhållande till vissa andra grenar av den samhälleliga hjälpverksamheten har inhämtats uppgifter om i vad mån understödstagarna åtnjutit folkpension i form av tilläggspension, bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, hustrutillägg och änkepension och för barnen uppburit särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. Dessa äro av särskild betydelse i detta sammanhang och de vanligast förekommande former av understöd, som uppbäras samtidigt med fattigvård. Hit höra också de år 1948 inrättade allmänna barnbidragen, men dessa utgå generellt till alla barnfamiljer, varför särskilda uppgifter om deras förekomst icke ha behövt införskaffas.

Antal understödstagare med tilläggspension m. fl. tillägg till folkpension. Med tilläggspensionärer menas i denna redogörelse sådana personer, som under året uppburit behovs- eller inkomstprövade folkpensionsförmåner, nämligen — utom tilläggspension — bostadstillägg, särskilt bostadstillägg, hustrutillägg och änkepension.

Antalet tilläggspensionärer bland understödstagarna redovisas länsvis och för de större städerna i tab. 2 i tabellbilagan. På grundval av det representativa materialet har i tab. I antalet familjer, i vilka någon av huvudpersonerna var tilläggspensionär, satts i relation till hela antalet familjer inom olika familjetyper, samt beräknats relativa antalet tilläggspensionärer bland vuxna understödstagare, män och kvinnor för sig.

Drygt 76 500 understödstagare, varav 38 100 på landsbygden och inmot 38 400 i städerna, hade enligt de föreliggande uppgifterna åtnjutit inkomstprövad folkpension under hela redogörelseåret eller någon del därav. Av samtliga vuxna understödstagare hade enligt tab. I 38 % tilläggspension.

Tab. I. Antal understödsfall med tilläggspension i procent av samtliga familjer inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

Riksområden och kommuntyper	Antal understödsfall med tilläggspension, i %, bland						Antal tilläggspensionärer, i %, bland vuxna			
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer ¹	män	kvinnor	män o. kvinnor
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn				
<i>Landsbygden</i>	51.7	.	56.9 (10.3)	57.5	15.9	45.2	41.7	38.4	39.9	
Mälardalen	55.8	—	62.1	65.0	(15.7)	52.1	48.7	47.0	47.7	
Östra Götaland	59.6	.	56.0	59.0	.	49.6	48.9	41.3	44.8	
Skåne, Blekinge och Halland	57.0	.	57.7	54.1	.	48.3	45.7	41.5	43.4	
Bohuslän och Vänerlän	57.0	.	57.7	58.5	(21.1)	49.5	47.7	42.8	44.9	
Dalarna och Nedre Norrland	45.3	.	54.4	54.0	14.2	40.3	36.4	33.9	35.1	
Övre Norrland	34.7	.	49.3	49.1	15.8	31.4	27.4	22.6	25.0	
Jordbräskkommuner	57.6	.	56.0	56.9	(22.3)	48.5	47.3	40.0	43.4	
Skogskommuner	(39.7)	.	(58.1)	.	(22.1)	36.9	33.3	27.2	30.5	
Blandade kommuner	53.6	.	58.2	57.1	17.0	46.2	42.7	38.6	40.5	
Industrikommuner	45.1	.	52.9	58.2	.	42.7	39.2	38.0	38.5	
Övriga kommuner	52.2	.	58.1	58.3	13.4	45.4	41.2	39.3	40.2	
<i>Städerna</i>	39.8	.	59.3 (5.4)	54.3	8.5	40.4	33.2	37.9	35.9	
Stockholm	34.0	.	59.1	51.9	.	37.8	29.7	37.9	34.4	
Göteborg	54.6	—	64.7	70.0	.	50.0	47.6	44.0	45.7	
Malmö	—	—	—	—	—	(5.8)	3.8	4.9	4.4	
Övriga städer över 30 000 inv.	39.4	.	61.9	53.9	8.4	40.4	31.8	38.1	35.4	
Städer under 30 000 inv.	45.5	.	63.3	59.3	11.5	45.0	36.9	41.2	39.4	
<i>Hela riket</i>	1948 45.3	.	58.2	7.3	56.0	12.2	42.7	37.3	38.1	
	1947 65.2	.	72.0	7.4	67.3	13.4	57.0	52.0	50.4	

Ifrågavarande andel var större i landskommunerna (40 %) än i städerna (36 %). Den varierade inom olika riksområden och kommuntyper. Proportionen tilläggspensionärer bland de vuxna understödstagarna var särskilt låg i Övre Norrland, nämligen 25 %. På landsbygden var procenttalet något större för männen (42) än för kvinnorna (38), under det att förhållandet var det motsatta för städernas vidkommande (33 mot 38).

I jämförelse med föregående år har antalet av fattigvården understödda tilläggspensionärer minskat med icke mindre än 43 % (sid. 12), vilket sammanhänger i första hand med den ökning av pensionsbeloppen, som ägt rum, och delvis med den minskning, som efter den nya folkpensionslagen inträtt i totalantalet tilläggspensionärer.

Tab. I visar, att i landskommunerna 45 % och i städerna 40 % av samtliga familjer vid sidan av understöd från fattigvårdsstyrelserna åtnjöt tilläggspension under redogörelseåret eller någon del därav. De flesta tilläggspensionärerna förekomma givetvis inom familjetyper med det största anta-

¹ Ensamma barn ha icke särredovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet, för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna dra några slutsatser om denna familjetyper.

Tab. J. Relativa antalet understödsfall med tilläggs pension inom olika hjälpformer. Representativa undersökningen.

H j ä l p f o r m e r	Antal understödsfall med tilläggs pension, i %, bland							
	ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		samtliga familjer	
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	1948	1947
<i>Vårdtagare på fattigvårdsonstalt.</i>								
Landsbygden	68.6	.	71.7	.	67.2	.	69.2	86.3
Städerna	51.3	—	73.0	.	63.1	.	60.9	75.9
Hela riket	61.5	.	73.7	.	65.3	.	66.1	81.6
<i>Vårdtagare på sjukvårdsanstalt.</i>								
Landsbygden	39.6	.	49.0	.	39.9	14.8	35.4	59.5
Städerna	31.3	—	35.2	.	31.7	(7.4)	25.3	39.2
Hela riket	35.3	.	41.8	.	36.3	11.1	30.2	50.9
<i>Understödsfall med hemunderstöd.</i>								
Landsbygden	51.7	.	54.8	(8.8)	63.3	17.0	43.3	57.7
Städerna	38.3	.	59.7	(5.7)	57.9	9.2	40.3	50.7
Hela riket	43.0	.	57.8	6.8	60.5	12.8	41.5	54.0
<i>Understödsfall med annan hjälp.</i>								
Landsbygden	40.7	.	53.4	.	56.6	17.3	40.3	52.2
Städerna	33.4	—	49.9	.	52.4	(11.8)	35.0	48.2
Hela riket	37.4	.	52.0	.	55.1	15.2	38.2	50.9

let ålderstigna, nämligen bland familjer utan barn. Framför allt omfattar familjetypen ensam kvinna utan barn en mycket stor andel tilläggs pensionärer (58 %), närmast följd av gifta par utan barn (56 %), medan endast 12 % haft tilläggs pension bland gifta par med barn.

Aldersfördelningen bland tilläggs pensionärerna i fattigvårdsklientelet redovisas för olika familjetyper i annat sammanhang (tab. D, sid. 16).

Frekvensen av tilläggs pensionärer är avsevärt större bland vårdtagarna på fattigvårdsanstalter än bland övriga understödstagare, vilka senare emellertid icke uppvisa några större skillnader sinsemellan, såsom framgår av tab. J.

Antal understödsfall med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. I tab. 2 i tabellbilagan lämnas länsvis uppgifter på hur många barn i de av fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna, som åtnjutit särskilt barnbidrag eller bidragsförskott. Särskilt barnbidrag utgår till föräldralösa eller faderlösa barn och till vissa invaliders barn och bör icke förväxlas med allmänt barnbidrag, som utgår till alla barn och därför ej redovisas särskilt här. De här lämnade uppgifterna avse hela antalet barn i de familjer, som åtnjutit dylika bidrag, oavsett om de direkt eller indirekt understötts av fattigvården eller varit omhändertagna av barnavårdsnämnden. I tab. K har på grundval av det representativa materialet antalet fattigvårdsunderstödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott satts i procent av

Tab. K. Relativa antalet understödsfall resp. barn med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

	Antal understödsfall m. särsk. barnbidrag resp. bidragsförskott i % av samtliga familjer m. barn bland				Antal barn m. särsk. barnbidrag resp. bidragsförskott i % av samtliga barn inom familjetyper			
	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. sam-boende	samtliga	en-samma män	en-samma kvinnor	gifta par el. sam-boende	samtliga
Understödsfall resp. barn med särskilt barnbidrag.								
<i>Tilläggs pensionärer.</i>								
Landsbygden	.	(54.1)	69.9	66.8	.	63.8	72.4	71.5
Städerna	.	.	79.1	72.0	.	(58.5)	78.2	74.5
Hela riket	.	(54.1)	73.1	68.8	.	61.7	74.3	72.5
<i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	.	28.0	(3.6)	10.2	.	29.7	3.4	8.5
Städerna	.	18.4	.	7.3	.	20.2	(0.9)	6.3
Hela riket	.	22.0	2.3	8.6	.	24.0	2.2	7.4
<i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	.	30.7	14.1	18.4	.	32.9	12.6	16.5
Städerna	.	20.8	7.8	12.1	.	21.9	6.6	10.7
Hela riket	.	24.3	10.9	15.0	.	26.5	9.8	13.7
Understödsfall resp. barn med bidragsförskott.								
<i>Tilläggs pensionärer.</i>								
Landsbygden	—	.	.	.	—	.	.	.
Städerna	—	.	.	.	—	.	.	.
Hela riket	—	.	.	.	—	.	.	(3.7)
<i>Övriga understödstagare.</i>								
Landsbygden	—	14.6	.	5.1	—	12.8	(0.8)	3.1
Städerna	.	32.8	4.4	14.4	.	34.6	3.0	11.8
Hela riket	.	26.0	8.2	10.3	.	25.8	1.9	7.5
<i>Samtliga understödstagare.</i>								
Landsbygden	—	14.4	.	4.8	—	12.5	(0.8)	2.9
Städerna	.	32.1	4.4	13.9	.	34.2	3.0	11.5
Hela riket	.	25.3	3.1	9.7	.	25.2	1.8	7.1

hela antalet understödsfall med barn inom olika familjetyper. Vidare har antalet barn, som åtnjutit någon av ifrågakvarande förmåner, ställts i relation till hela antalet barn inom understödsklientelet dels för familjer, som dessutom åtnjutit tilläggs pension, dels för övriga familjer.

De barn i de av fattigvården understödda familjerna, som åtnjutit särskilt barnbidrag under hela redovisningsåret eller någon del därav, utgjorde i hela riket 11 600 eller 14 % av hela antalet redovisade av fattigvården understödda eller av barnavårdsnämnderna omhändertagna barn i samtliga de familjer, som understötts av fattigvårdsstyrelserna. I landskommunerna var motsvarande antal 7 100 barn och i städerna drygt 4 500. Det rela-

tiva antalet barn med särskilt barnbidrag var — såsom framgår av tab. K — större på landsbygden (17 %) än i städerna (11 %). Sedan år 1947 har det absoluta antalet barn minskat med inemot 2 500, huvudsakligen på landsbygden. Relativt sett utgör nedgången för hela riket 18 %, på landsbygden 25 % och i städerna 3 %.

Antalet familjer med understöd av fattigvården, som uppburit särskilt barnbidrag till ett eller flera av sina barn under året, utgjorde enligt tab. K ungefär 15 % av samtliga understödda familjer med barn; i landskommunerna var motsvarande tal 18 % och i städerna 12 %.

På grundval av det representativa materialet kan man beräkna hela antalet fattigvårdsunderstödda familjer med särskilt barnbidrag till 6 200 i hela riket, varav 3 500 på landsbygden och 2 700 i städerna.

Frekvensen av särskilda barnbidrag är givetvis störst bland understödstagare med tilläggs pension. Även bland ensamstående kvinnor, som tillhöra gruppen övriga understödstagare, är den jämförelsevis stor. Särskilt barnbidrag har sålunda enligt tab. K utgått till 69 av 100 barn bland de fattigvårdsunderstödda tilläggs pensionärerna. Av 100 barn till ensamma kvinnor bland understödstagare utan tilläggs pension hade 22 åtnjutit särskilt barnbidrag. I övriga familjetyper utan tilläggs pension är relativa antalet understödsfall med barn, som åtnjutit särskilt barnbidrag, obetydligt.

Bidragförskott hade enligt de föreliggande uppgifterna utgått till drygt 6 700 barn i de av fattigvårdsstyrelserna understödda familjerna, därav till nära 1 700 barn på landsbygden och nära 5 100 barn i städerna. Detta motsvarar för hela riket inemot 7 % och för landsbygd och städer drygt 3 resp. nära 11 % av samtliga redovisade barn i de familjer, som understöts av fattigvården. Procenttalen äro i det närmaste oförändrade sedan år 1947.

Antalet barn, som under någon del av år 1948 åtnjutit bidragförskott, utgjorde enligt barnavårdsnämndernas uppgifter till barnavårdsstatistiken för samma år 34 300, varav i landskommunerna 14 000 och i städerna 20 300. Enligt dessa siffror skulle icke mindre än 20 %, på landsbygden 12 % och i städerna 25 %, av samtliga barn med bidragförskott tillhöra familjer med understöd av fattigvården.

Inom gruppen ensamma kvinnor med barn, som huvudsakligen kommer i fråga för erhållande av bidragförskott, hade 25 % av samtliga understödsfall åtnjutit bidragförskott till något eller några av barnen. Antalet understödda familjer med bidragförskott utgjorde en i det närmaste dubbelt så stor andel av understöds klientelet i städerna som på landsbygden.

Med ledning av det representativa materialet kan man beräkna antalet fattigvårdsunderstödda familjer med bidragförskott till inemot 4 000, därav på landsbygden drygt 900 och i städerna 3 100. Föregående år utgjorde samma antal 4 300, varav på landsbygden 1 400 och i städerna 2 900.

VI. Fördelningen av understödsfallen efter understödets beskaffenhet.

Fattigvårdens huvudformer. Fattigvårdsstyrelsernas hjälp lämnas i en mångfald olika former, som dock kunna inordnas under vissa huvudrubriker. I fattigvårdslagen nämnas såsom fattigvårdens huvudformer understöd i hemmet, utackordering i enskilt hem och anstaltsvård. Vid redovisningen av understöden till fattigvårdsstatistiken skola dessa emellertid efter sin beskaffenhet av uppgiftslämnarna fördelas på fyra huvudgrupper, nämligen hemunderstöd, vård på fattigvårdsanstalt, vård på sjukvårdsanstalt samt annan av fattigvårdsstyrelsen lämnad hjälp. De grunder, efter vilka understödets fördelning på dessa grupper sker, finnas angivna i redogörelsen för år 1944, till vilken hänvisas.

I det följande lämnas först vissa uppgifter om hur understödsfallen under redovisningsåret fördelade sig på respektive hjälpformer och vissa kombinationer av dessa, varefter redogörelsen i kap. VII—X lämnar ytterligare uppgifter angående var och en av de fyra särskilda huvudformerna. Det bör anmärkas, att familjer (personer), som under året erhållit hjälp i flera former, i det senare sammanhanget redovisas under var och en av de särskilda hjälpformerna.

Förekomsten av hemunderstöd. Översikter av de fattigvårdsunderstödda familjernas fördelning på respektive hjälpformer lämnas i tab. L och M, vilka grunda sig på det representativa materialet. Någon fullständig redovisning av samtliga förekommande kombinationer av de olika hjälpformerna har icke ansetts nödvändig. Den begränsningen har därför vidtagits, att de relativt få familjer, till vilka »annan hjälp» utgått jämte hemunderstöd eller anstaltsvård, icke särredovisats i tabellerna utan hänförts till det eller de slag av understöd, som de eljest erhållit.

Av samtliga familjer, som under år 1948 fingo hjälp av fattigvårdsstyrelserna, hade enligt tab. L 70 % åtnjutit hemunderstöd någon gång under året, drygt 60 % hade erhållit hemunderstöd enbart eller hemunderstöd och »annan hjälp», medan följaktligen nära 10 % jämte hemunderstöd lämnats vård på anstalt av något slag (i regel sjukhus). Understöd i hemmet var vanligare i städerna, där sådan hjälp hade utgått i 79 % av understödsfallen, än på landsbygden, där motsvarande andel utgjorde 60 %. De familjer, som åtnjutit hemunderstöd enbart (eller dessutom »annan hjälp»), utgjorde i städerna 68 % och på landsbygden 52 %. I kombination med anstaltsvård förekom hemunderstöd något oftare i städerna än på landsbygden. Både i städerna och på landsbygden var hemunderstöd likväl den ojämförligt vanligaste hjälpformen. Andelen hemunderstödda familjer har ökat sedan år 1947.

Tab. L. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

H j ä l p f o r m e r	Ensamma män		Ensamma kvinnor		Gifta par el. samboende		Ensamma barn	Samtliga familjer	
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		1948	1947
<i>Landsbygden.</i>									
Antal understödsfall (1/6)	3 798	88	5 562	952	2 175	2 731	25	15 331	23 162
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	35·9	61·4	54·9	75·9	56·8	58·8	52·0	52·4	50·2
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	20·8	18·2	11·3	7·1	16·3	14·6	28·0	14·8	21·1
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	23·7	2·8	18·0	0·7	5·7	0·3	4·0	13·3	13·1
d) » » annan hjälp»	11·6	6·8	10·3	10·0	11·8	12·9	16·0	11·2	7·7
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	4·7	10·2	3·4	5·9	7·3	12·6	—	6·1	5·6
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	1·6	—	1·1	0·4	1·6	0·5	—	1·2	1·2
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1·4	1·1	0·8	—	0·6	0·1	—	0·8	0·8
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0·8	—	0·2	—	0·4	0·2	—	0·2	0·3
<i>Städerna.</i>									
Antal understödsfall (1/6)	4 485	68	6 433	1 524	1 963	2 810	22	17 305	20 642
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	53·7	63·8	74·4	79·3	69·0	67·1	22·7	67·5	61·1
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	15·0	14·7	8·8	5·0	9·4	9·9	68·2	10·4	13·4
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	12·0	—	6·1	0·1	4·4	0·2	—	5·9	11·1
d) » » annan hjälp»	6·4	8·8	3·5	2·4	3·5	5·3	4·6	4·5	2·8
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	8·8	13·2	5·6	12·5	10·5	16·5	—	9·4	8·3
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2·3	—	1·1	0·5	2·2	0·5	—	1·4	1·9
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1·2	—	0·4	0·1	0·3	0·1	4·5	0·5	0·9
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0·6	—	0·1	0·1	0·7	0·4	—	0·4	0·5
<i>Hela riket.</i>									
Antal understödsfall (1/6)	8 283	156	11 995	2 476	4 138	5 541	47	32 636	43 804
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	45·5	62·2	65·4	77·9	62·3	63·0	38·3	60·5	55·3
b) » vård å sjukvårdsanstalt ¹	17·7	16·7	9·9	5·9	13·0	12·2	46·8	12·4	17·5
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	17·4	1·3	11·6	0·4	5·1	0·8	2·1	9·4	12·2
d) » » annan hjälp»	8·8	7·7	6·7	5·3	7·8	9·0	10·7	7·6	5·4
e) vård å sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	6·9	11·5	4·6	9·9	8·9	14·6	—	7·9	6·8
f) » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	1·9	—	1·1	0·5	1·9	0·5	—	1·3	1·6
g) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1·3	0·6	0·6	0·0	0·5	0·1	2·1	0·6	0·8
h) » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0·5	—	0·1	0·1	0·3	0·3	—	0·3	0·4

Hemunderstöd var en vanligare hjälpform bland understödstagare utan tilläggspension än bland tilläggspensionärer, som tab. M visar. Särskilt i städerna uppvisa de förstnämnda understödstagarna en mycket stor andel hemunderstödda (79 %).

Inom samtliga familjetyper, med undantag för ensamma män utan barn, utgjorde hemunderstödet den dominerande hjälpformen, såsom framgår av tab. L. Av naturliga skäl förekom dylik hjälp i väsentligt större utsträckning bland barnfamiljer än bland familjer utan barn, oftast sålunda bland

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp».

Tab. M. Understödsfallens fördelning efter understödets beskaffenhet bland tilläggs-pensionärer och övriga understödstagare.

Representativa undersökningen.

Hjälppermer	Understödstagare med tilläggs-pension				Övriga understödstagare				
	En-sam-ma män	En-sam-ma kvin-nor	Gifta-par el. sam-boen-de	Samt-liga famil-jer	En-sam-ma män	En-sam-ma kvin-nor	Gifta-par el. sam-boen-de	En-sam-ma barn	Samt-liga famil-jer
<i>Landsbygden.</i>									
Antal understödsfall (1/3)	1 981	3 285	1 685	6 931	1 905	3 249	3 221	25	8 400
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	37.3	53.6	62.8	51.2	35.5	62.4	55.0	52.0	53.5
b) » vård & sjukvårdsanstalt ¹	16.4	9.7	9.7	11.7	25.2	11.7	18.3	28.0	17.3
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	32.0	22.2	5.1	20.8	14.1	8.7	1.4	4.0	7.1
d) » » » annan hjälp»	7.6	9.2	11.2	9.2	15.5	11.2	13.0	16.0	12.9
e) vård & sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	3.0	2.8	8.8	4.3	6.8	4.8	11.1	—	7.7
f) » » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	2.0	1.4	1.6	1.6	1.0	0.7	0.7	—	0.7
g) » » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.3	1.0	0.4	0.9	1.6	0.3	0.3	—	0.6
h) » » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.4	0.1	0.4	0.3	0.3	0.2	0.2	—	0.2
<i>Städerna.</i>									
Antal understödsfall (1/3)	1 792	3 897	1 305	6 994	2 761	4 060	3 468	22	10 311
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	56.9	78.1	75.5	72.2	51.9	72.6	65.0	22.7	64.4
b) » vård & sjukvårdsanstalt ¹	14.5	5.8	3.1	7.5	15.3	10.2	12.2	68.2	12.3
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	17.2	8.3	4.3	9.9	8.3	1.7	1.1	—	3.3
d) » » » annan hjälp»	4.0	3.3	3.7	3.5	8.0	3.4	4.8	4.6	5.1
e) vård & sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	4.0	2.8	10.0	4.4	12.1	10.9	15.6	—	12.8
f) » » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	1.8	1.1	2.2	1.5	2.5	0.8	0.8	—	1.3
g) » » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.2	0.6	0.4	0.7	1.1	0.2	0.1	4.5	0.4
h) » » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.4	0.0	0.8	0.3	0.8	0.2	0.4	—	0.4
<i>Hela riket.</i>									
Antal understödsfall (1/3)	3 773	7 162	2 990	13 925	4 666	7 309	6 689	47	18 711
Därav, i %, med:									
a) enbart hemunderstöd ¹	46.6	66.9	68.4	61.7	45.2	68.1	60.2	38.3	59.5
b) » vård & sjukvårdsanstalt ¹	15.5	7.6	6.8	9.6	19.4	10.8	15.1	46.8	14.6
c) » » » fattigvårdsanstalt ¹	25.0	14.6	4.7	15.3	10.7	4.8	1.3	2.1	5.0
d) » » » annan hjälp»	5.8	6.0	7.9	6.4	11.1	6.9	8.8	10.7	8.6
e) vård & sjukv.-anst. o. hemunderstöd ¹	3.5	2.8	9.3	4.4	9.9	8.2	13.4	—	10.5
f) » » » fattigv.-anst. o. hemunderstöd ¹	1.9	1.3	1.9	1.6	1.9	0.8	0.7	—	1.0
g) » » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. ¹	1.3	0.7	0.4	0.8	1.3	0.2	0.2	2.1	0.5
h) » » » fattigv.-anst. o. sjukv.-anst. jämte hemunderstöd ¹	0.4	0.1	0.6	0.2	0.5	0.2	0.3	—	0.3

ensamma kvinnor med barn (88 %) och bland äkta makar med barn (78 %, därav 15 % i samband med vård å sjukvårdsanstalt), minst ofta bland ensamma män utan barn (55 %) och bland ensamma kvinnor utan barn (71 %). Den större relativa frekvensen av hemunderstöd bland städernas understödstagare jämförd med landsbygdens är genomgående för samtliga familjetyper.

¹ I en del fall i kombination med »annan hjälp».

Tab. N. Relativa antalet understödsfall, som erhållit »annan hjälp».
Representativa undersökningen.

	Antal understöds- fall (%)	därav, i %, med »annan hjälp»			tillhopa
		enbart	i kombination med		
			hem- understöd	anstalts- vård	
1. Understödstagare med tilläggs- pension.					
Landsbygden	6 931	9.2	6.8	9.0	25.0
Städerna	6 994	3.5	5.2	7.0	15.7
Hela riket	13 925	6.3	6.0	8.0	20.3
2. Övriga understödstagare.					
Landsbygden	8 400	12.9	8.3	9.5	30.7
Städerna	10 311	5.1	6.7	8.1	19.9
Hela riket	18 711	8.6	7.4	8.7	24.7
3. Samtliga understödstagare.					
Landsbygden	15 331	11.3	7.6	9.3	28.2
Städerna	17 305	4.5	6.1	7.6	18.2
Hela riket	32 636	7.7	6.8	8.4	22.9

Förekomsten av anstaltsvård. Vård på anstalter av olika slag, såväl enbart som i kombination med andra hjälpformer, hade enligt tab. L lämnats i 32 % av hela antalet understödsfall. Anstaltsvård förekom något oftare på landsbygden (36 % av understödsfallen) än vad fallet var i städerna (28 %). Den var lika ofta förekommande bland tilläggs pensionärer som bland övriga familjer.

Vad de olika slagen av anstaltsvård beträffar, finner man av tab. L, att vården på sjukvårdsanstalt var vanligast både på landsbygden och i städerna. Detsamma gäller för var och en av de särskilda familjetyperna. Av hela antalet familjer med understöd av fattigvården hade 21 % erhållit hjälp i form av vård på sjukvårdsanstalt, därav 12 % enbart på sjukvårdsanstalt. Vård på fattigvårdsanstalt hade 11 % av samtliga understödsfall åtnjutit, därav 9 % enbart på fattigvårdsanstalt.

Bland tilläggs pensionärer förekom enligt tab. M vård på fattigvårdsanstalt något oftare (18 %) än vård på sjukvårdsanstalt (15 %). Bland övriga understödstagare var vård på sjukvårdsanstalt (35 %) långt vanligare än vård på fattigvårdsanstalt (7 %).

Förekomsten av »annan hjälp». Förekomsten av »annan hjälp» antingen enbart eller i kombination med övriga hjälpformer framgår av tab. N, som grundar sig på den representativa undersökningen.

Det relativa antalet understödsfall, i vilka »annan hjälp» utgått, utgjorde i hela riket 23 %. Ifrågavarande understödsfall voro talrikare i landskommunerna (28 %) än i städerna (18 %). Till nära 8 % av samtliga understödda familjer utgick enbart »annan hjälp». De sistnämnda fallen, i vilka

hjälp merendels torde ha bestått av utackordering i enskilt hem, voro mycket vanligare på landsbygden (11 %), än vad fallet var i städerna (5 %). »Annan hjälp» i samband med vård på anstalt torde för det mesta ha bestått av utrustning för intagning på anstalterna i fråga, utlägg för resor o. dyl. Sådan hjälp har utgått i 8 % av samtliga understödsfall.

VII. Vård på fattigvårdsanstalt.

Antal vårdtagare m. m. De personer, som under längre eller kortare tid på fattigvårdsstyrelsernas bekostnad vårdats på kommunernas fattigvårdsanstalter, inräknat deras anstalter eller avdelningar för kroniskt sjuka och sinnessjuka, utgjorde enligt nedanstående tablå under år 1948 till antalet ungefär 19 400.

Riksområden	Vårdtagare				Minskning sedan 1947	
	Antal	därav, i %,			Antal	%
		män	kvinnor	barn		
<i>Landsbygden</i>	12 190	47·9	51·4	0·7	- 6 817	- 35·9
Mälarlänet	2 610	45·2	54·8	—	- 1 340	- 33·9
Östra Götaland	2 140	48·4	50·9	0·7	- 1 143	- 34·8
Skåne, Blekinge och Halland	1 985	52·1	47·6	0·3	- 575	- 22·5
Bohuslän och Vänerlänet	2 420	44·4	54·6	1·0	- 1 192	- 33·0
Dalarna och Nedre Norrland	2 530	49·4	49·0	1·6	- 1 649	- 39·5
Övre Norrland	505	52·5	47·5	—	- 918	- 64·5
<i>Städerna</i>	7 220	57·8	41·2	1·0	- 8 299	- 53·5
Stockholm	865	84·4	14·4	1·2	- 2 405	- 73·5
Göteborg	1 225	71·0	29·0	—	- 828	- 40·3
Malmö	320	70·3	29·7	—	- 428	- 57·2
Övriga städer över 30 000 inv.	2 295	53·8	45·5	0·7	- 2 188	- 48·8
Städer under 30 000 inv.	2 515	44·3	53·9	1·8	- 2 450	- 49·3
<i>Hela riket</i>	19 410	51·6	47·6	0·8	-15 116	- 43·8

Av tablån framgår, att antalet understödstagare med vård på fattigvårdsanstalt minskat högst avsevärt eller med 44 % under år 1948. Denna nedgång är, såsom tidigare antytts, förorsakad dels av att folkpensionerna höjts och dels av att fattigvårdsstyrelserna som en följd av den beslutade ålderdomshemsreformen börjat tillämpa nya vårdavgifter vid ålderdomshemmen, avpassade så att folkpensionärer kunna betala dem med sin folkpension. I och med detta ha pensionerna på många håll räckt att erlagga fastställd avgift, varför folkpensionärerna icke erhållit vården i form av fattigvård utan som inackordering. I en hel del fattigvårdssamhällen ha dock nya avgiftsprinciper i enlighet med ålderdomshemsreformen ännu icke börjat tillämpas, utan fattigvårdsstyrelserna utta allt fortfarande avgifter, som till huvudsaklig del täcka kommunernas självkostnader för driften

vid hemmen. I dessa fall ha folkpensionärer i regel icke kunnat erlægga full inackorderingsavgift. De vårdtagare, som enligt fattigvårdsstyrelsernas uppgifter erhållit vård på ålderdomshem helt eller delvis i form av fattigvård, utgjorde år 1948 ungefär 44 % av samtliga vårdtagare på hemmen mot ca 80 % år 1947.

Antalet vårdtagare på fattigvårdsanstalterna har avtagit mest i städerna. Störst var minskningen i Stockholms stad (74 %) och i Övre Norrland (65 %).

Vårdtagarnas fördelning på män och kvinnor samt barn företer en del olikheter mellan olika lokala områden, vilka i huvudsak framgå av tablån. På landsbygden voro de kvinnliga vårdtagarna något talrikare (51 %) än männen (48 %), medan förhållandet var det motsatta i städerna (41 % kvinnor och 58 % män). I de två största städerna voro kvinnorna avsevärt färre i jämförelse med männen. Blott omkring 1 % av vårdtagarna var barn.

Vårdtagarnas sammansättning i familjehänseende framgår av följande från den representativa undersökningen hämtade uppgifter.

Vård på fattigvårdsanstalt	Antal understödsfall (1/5)	därav, i %, tillhörande familjetypen						
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödsdagare med tilläggs pension.								
Landsbygden	1 638	43·0	0·1	48·9	0·3	7·4	0·3	—
Städerna	862	43·0	—	44·9	0·4	10·9	0·8	—
Hela riket	2 500	43·0	0·1	47·5	0·3	8·6	0·5	—
2. Övriga understödsdagare.								
Landsbygden	729	44·2	0·2	43·2	0·8	8·1	3·4	0·1
Städerna	554	63·5	—	19·7	1·8	9·9	4·9	0·2
Hela riket	1 283	52·5	0·1	33·0	1·2	8·9	4·1	0·2
3. Samtliga understödsdagare.								
Landsbygden	2 367	43·4	0·1	47·1	0·5	7·6	1·3	0·0
Städerna	1 416	51·1	—	35·0	0·9	10·5	2·4	0·1
Hela riket	3 783	46·2	0·1	42·6	0·6	8·7	1·7	0·1

Det i denna tablå redovisade antalet understödsfall är något lägre än $\frac{1}{5}$ av antalet vårdtagare i föregående tablå, emedan det förekommit, att två och någon gång tre eller flera personer tillhörande samma familj under året varit intagna på fattigvårdsanstalt. Emellertid ligger det i sakens natur, att det stora flertalet eller, som tablån ovan utvisar, omkring 90 % av de understödsfall, i vilka hjälp lämnats i form av vård på ålderdomshem och liknande anstalter, utgöras av ensamstående män och kvinnor. På landsbygden voro de ensamma männen något färre, i städerna däremot talrikare

än de ensamma kvinnorna. Endast omkring 10 % av understödsfallen tillhörde familjetypen gifta par, och av dessa hade endast omkring 1/3 minderåriga barn. Det bör måhända påpekas, att i sistnämnda fall i regel icke barnen utan endast fadern eller modern vistats på fattigvårdsanstalt. I det fåtal fall, då ensamma män eller ensamma kvinnor med barn varit intagna på fattigvårdsanstalt, ha de emellertid ofta vistats där tillsammans med barnen, vilka då räknats som vårdtagare. Det synes dock utan undantag ha varit fråga om helt tillfällig vård, tills man hunnit ordna för dem på annat sätt. Detsamma gäller de sällsynta fall, då ensamma barn varit intagna på fattigvårdsanstalt.

Någon fördelning av vårdtagarna efter ålder kan icke göras på grundval av föreliggande uppgifter men väl av vårdfallen efter hemortsrättsledarens ålder. Sistnämnda fördelning torde dock i stort sett ansluta sig till den förra, då vårdtagarna enligt det föregående till 90 % utgöras av ensamstående vårdtagare. En översikt av vårdfallens fördelning efter huvudpersonens ålder lämnas därför i följande tablå, vilken grundar sig på den representativa undersökningen:

Vård på fattigvårdsanstalt	Antal understödsfall (1/3)	därav antal fall, i %, där försörjaren var i åldern						
		-16 år	16-30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	60-67 år	67- år
1. Understödstagare med tilläggspension.								
Landsbygden	1 688	—	0·4	1·2	4·1	9·4	10·4	74·5
Städerna	862	—	0·8	1·5	5·3	9·4	11·9	71·1
Hela riket	2 500	—	0·5	1·3	4·5	9·4	10·9	73·4
2. Övriga understödstagare.								
Landsbygden	729	0·2	3·4	4·7	6·7	10·0	10·4	64·6
Städerna	554	0·2	7·2	5·2	14·3	23·3	28·5	21·3
Hela riket	1 283	0·2	5·1	4·9	10·0	15·7	18·2	45·9
3. Samtliga understödstagare.								
Landsbygden	2 367	0·0	1·3	2·3	4·9	9·6	10·4	71·5
Städerna	1 416	0·1	3·3	3·0	8·8	14·8	18·4	51·6
Hela riket	3 783	0·1	2·1	2·5	6·4	11·5	13·4	64·0

De högsta åldrarna äro självfallet starkt representerade bland vårdtagarna på fattigvårdsanstalterna, ojämförligt starkare än i hela understöds-klientelet. I fråga om ungefär 64 % av samtliga vårdfall var sålunda huvudpersonen 67 år och däröver. Av tilläggspensionärerna voro 73 % och av övriga understödstagare 46 % över denna ålder. Städernas vårdtagare voro i båda fallen genomsnittligt yngre än landsbygdens. Särskilt gällde detta understödstagare utan tilläggspension.

Tab. O. Vårdtagare på fattigvårdsanstalt, fördelade efter vårdtiden.
Representativa undersökningen.

	Ensamma vårdtagare						Två el. flera vårdtagare		Samtliga vårdtagare.	
	Antal (1/2)	därav, i %, med en vårdtid av ..... dagar					Medeltal vård-dagar	Antal (1/2)	Medeltal vård-dagar	Medeltal vård-dagar
		1-89	90-179	180-269	270-359	360 o. där-över				
1. Understödstagare med tilläggs-pension.										
Landsbygden	1 602	15·1	8·4	6·4	6·7	63·4	284	72	256	283
Städerna	851	23·5	9·2	8·8	9·4	49·1	249	22	182	248
Hela riket	2 453	18·0	8·6	7·3	7·6	58·5	272	94	239	271
2. Övriga understödstagare.										
Landsbygden	704	19·2	12·2	8·7	7·2	52·7	258	60	154	250
Städerna	542	48·9	15·3	6·6	7·2	22·0	153	29	79	149
Hela riket	1 246	32·1	13·6	7·8	7·2	39·3	212	89	129	207
3. Samtliga understödstagare.										
Landsbygden	2 306	16·3	9·5	7·1	6·9	60·2	276	132	210	273
Städerna	1 393	33·4	11·6	8·0	8·5	38·5	212	51	123	209
Hela riket	3 699	22·8	10·3	7·4	7·5	52·0	252	183	185	249

Antal vård dagar. Enligt tab. O, som grundar sig på det representativa materialet, utgjorde den genomsnittliga vårdtiden under år 1948 för personer, som varit intagna på fattigvårdsanstalt, 249 dagar. Den var längre på landsbygden än i städerna (273 mot 209 dagar).

Skilda omständigheter kunna tänkas medverka till dessa variationer. En viktig orsak är, att ålderdomshemmen i olika omfattning emottaga för tillfällig försörjning personer med oregelbunden sysselsättning och utan ordnade hemförhållanden. I själva verket förekomma två tämligen skarpt avgränsade typer av vårdtagare, nämligen å ena sidan de som äro varaktigt omhändertagna, å andra sidan de som endast tillfälligt söka sin tillflykt till fattigvårdsanstalterna. Man finner i tab. O, att endast ett fåtal personer hade en vårdtid, som ungefär motsvarade den genomsnittliga; i stället hade, om man ser till hela riket, över hälften av antalet vårdtagare vistats hela året på fattigvårdsanstalt, medan för omkring 3/10 vårdtiden ej översteg 3 månader. Av de sistnämnda torde det stora flertalet ha varit tillfälliga vårdtagare, ehuru givetvis även en del varaktigt omhändertagna kunna ha vårdats under så pass kort tid, nämligen sådana som avgått under året (genom döden eller på annat sätt) och sådana som tillkommit. Att den genomsnittliga vårdtiden var kortare i städerna än på landsbygden, förklaras av att andelen av tillfälliga vårdtagare tydligen var högre i förra fallet.

Den längsta vistelsetiden på ifrågakvarande anstalter uppvisa helt naturligt tilläggs-pensionärerna. Enligt tab. O hade drygt 60 % av dem vistats där hela året. Motsvarande andel för övriga understödstagare utgör knappt 1/10. I båda fallen uppvisar landsbygden procentuellt betydligt fler varaktigt om-

händertagna vårdtagare än städerna. En stor del tillfälliga vårdtagare påträffas bland vårdtagare utan tilläggspension, av vilka ungefär var tredje vistats på fattigvårdsanstalt högst 90 dagar. Bland tilläggspensionärerna hade endast var sjätte vårdtagare en så kort vårdtid.

VIII. Vård på sjukvårdsanstalt.

Antal vårdtagare m. m. Antalet personer, för vilka fattigvårdsstyrelserna under år 1948 helt eller delvis bekostade en längre eller kortare tids vistelse på sjukvårdsanstalter, uppgick till ca 36 000. Deras fördelning på män, kvinnor och barn samt olika lokala områden framgår av efterföljande tablå.

Riksområden	Vårdtagare				Ökning eller minskning sedan 1947	
	Antal	därav, i %			Antal	%
		män	kvinnor	barn		
<i>Landsbygden</i>	17 155	47·1	45·3	7·6	- 16 498	- 49·0
Mälardalen	2 810	47·9	47·3	4·8	- 2 724	- 49·2
Östra Götaland	2 585	46·2	48·9	4·9	- 3 089	- 54·4
Skåne, Blekinge och Halland	1 980	49·8	43·4	6·8	- 2 579	- 56·6
Bohuslän och Vänerlän	2 425	48·5	47·0	4·5	- 2 800	- 53·6
Dalarna och Nedre Norrland	5 120	45·7	44·6	9·7	- 2 719	- 34·7
Övre Norrland	2 235	46·3	40·3	13·4	- 2 587	- 53·6
<i>Städerna</i>	18 505	47·7	43·3	9·0	- 5 372	- 22·5
Stockholm	7 100	47·7	42·6	9·7	- 910	- 11·4
Göteborg	2 950	51·2	42·0	6·8	+ 66	+ 2·3
Malmö	700	42·9	36·4	20·7	- 605	- 46·4
Övriga städer över 30 000 inv.	2 660	45·3	47·0	7·7	- 1 117	- 29·6
Städer under 30 000 inv.	5 095	47·7	44·0	8·3	- 2 806	- 35·5
<i>Hela riket</i>	35 660	47·4	44·3	8·3	- 21 870	- 38·0

Även antalet understödstagare vårdade på sjukvårdsanstalt har minskat till följd av de höjda folkpensionerna, ehuru i något mindre utsträckning än de på ålderdomshem vårdade. Nedgången stannar här vid 38 %. Den var större på landsbygden (49 %) än i städerna (23 %).

De manliga vårdtagarna voro något fler än de kvinnliga (47 mot 44 %). Detta gäller såväl landsbygd som städer. Andelen barn varierade högst avsevärt. Högst var den i Övre Norrland 13 % och i Malmö stad 21 %.

De familjer, som erhållit fattigvårdsstyrelsernas hjälp för vård av någon familjemedlem på sjukvårdsanstalt, fördela sig på familjetyper såsom framgår av följande tablå, vilken grundar sig på den representativa undersökningen.

Vård på sjukvårdsanstalt	Antal under- stöds- fall (¹ / ₆)	därav, i %, tillhörande familjetypen						en- sam- ma barn
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödstagare med tilläggs pension.								
Landsbygden	1 188	34·6	0·6	36·0	1·5	18·0	9·3	—
Städerna	905	39·8	—	37·3	2·3	14·4	6·2	—
Hela riket	2 093	36·8	0·3	36·6	1·9	16·4	8·0	—
2. Övriga understödstagare.								
Landsbygden	2 166	28·9	0·9	20·5	4·9	14·9	29·6	0·3
Städerna	2 675	29·5	0·7	23·3	9·3	10·5	26·1	0·6
Hela riket	4 841	29·3	0·8	22·0	7·3	12·5	27·6	0·5
3. Samtliga understödstagare.								
Landsbygden	3 354	30·9	0·8	26·0	3·7	16·0	22·4	0·2
Städerna	3 530	32·1	0·5	26·8	7·5	11·5	21·1	0·5
Hela riket	6 884	31·6	0·6	26·4	5·7	13·7	21·7	0·3

Här liksom i fråga om vården på fattigvårdsanstalter är antalet redovisade understödsfall något mindre än $\frac{1}{6}$, av antalet vårdtagare i föregående tablå, enär det emellanåt förekommit, att två eller flera personer tillhörande samma familj under året varit intagna på sjukvårdsanstalt. Den i tabblån återgivna fördelningen efter familjetyp skiljer sig av naturliga skäl betydligt från motsvarande fördelning bland de understödstagare, som erhållit vård på fattigvårdsanstalt. Den överensstämmer däremot någorlunda väl med motsvarande fördelning bland samtliga understödsfall (jfr tab. B). Likväl äro bland sjukvårdsfallen ensamma män utan barn företrädda i större omfattning (32 % mot 25 %), medan ensamma kvinnor utan barn förekomma i motsvarande, mindre utsträckning (26 % mot 37 %). Barnfamiljernas andel av samtliga understödsfall, som erhållit vård på sjukvårdsanstalt, var i stort sett densamma som inom hela understöds klientelet. Det måste emellertid i övervägande grad varit föräldrarnas sjukvård, som föranlett dessa familjers fattigvårdsbehov, alldenstund barnen enligt det föregående utgjorde blott ungefär $\frac{1}{6}$, så stor andel bland vårdtagarna på sjukvårdsanstalterna som bland understödstagarna över huvud.

Fördelningen av vårdfallen på sjukvårdsanstalterna efter huvudpersonens ålder framgår i stora drag av efterföljande sammanställning, grundad på den representativa undersökningen. Denna åldersfördelning torde i stora drag överensstämma med de egentliga vårdtagarnas.

Det utmärkande för åldersfördelningen bland vårdfallen på nu ifrågavarande anstalter är, att de arbetsföra åldrarna äro väsentligt talrikare representerade än inom hela understöds klientelet (jfr tab. D). Åldrarna under 60 år omfatta sålunda ca 78 % av vårdfallen i det förra fallet mot ungefär 55 % av understödsfallen i det senare. Dessa skiljaktigheter gälla såväl landsbygd som städer. Särskilt bland tilläggs pensionärerna skiljer sig åldersfördelningen bland vårdfallen på sjukvårdsanstalterna starkt från den-

Vård på sjukvårdsanstalt	Antal under- stöds- fall (¹ / ₆)	därav antal fall, i %, där försörjaren var i åldern						
		-16 år	16-30 år	30-40 år	40-50 år	50-60 år	60-67 år	67- år
1. Understödstagare med tilläggs- pension.								
Landsbygden	1 188	—	14·0	14·3	14·5	14·6	14·1	28·5
Städerna	905	—	11·2	12·7	16·6	18·8	14·5	26·7
Hela riket	2 093	—	12·8	13·6	15·4	16·2	14·3	27·7
2. Övriga understödstagare.								
Landsbygden	2 166	0·3	24·7	20·1	21·0	17·3	9·1	7·5
Städerna	2 675	0·6	31·4	23·5	18·9	15·2	7·4	3·0
Hela riket	4 841	0·5	28·4	22·0	19·8	16·2	8·1	5·0
3. Samtliga understödstagare.								
Landsbygden	3 354	0·2	20·9	18·0	18·7	16·4	10·9	14·9
Städerna	3 580	0·4	26·3	20·8	18·3	16·0	9·2	9·0
Hela riket	6 934	0·3	23·7	19·5	18·5	16·2	10·0	11·8

samma inom pensionärgruppen bland samtliga understödsfall. Aldrarna under 60 år voro, relativt sett, mer än dubbelt så talrika i förra fallet (58 %) som i det senare (26 %). Bland övriga understödstagare äro skillnaderna betydligt mindre.

Antal vårddagar och vårdens värde. Enligt tab. P, som grundar sig på det representativa materialet, utgjorde den genomsnittliga vårdtiden för samtliga på sjukvårdsanstalt intagna understödstagare 116 dagar (på landsbygden 133 dagar, i städerna 100 dagar).

Understöds klientelet på sjukvårdsanstalterna är liksom fattigvårdsanstalternas klientel mycket ojämnt fördelat i fråga om vårdtiden. Vårdtagarna kunna även här i stort sett uppdelas på två typer, å ena sidan tillfälliga och å den andra varaktiga vårdfall. Detta framgår av tab. P, som visar, att inemot $\frac{2}{3}$ av samtliga understödstagare hade vistats på sjukvårdsanstalterna praktiskt taget hela året, medan ungefär lika många hade erhållit sådan vård under kortare tid än tre månader. Det ligger i sakens natur, att de tillfälliga vårdtagarna äro långt talrikare företrädna på sjukvårdsanstalterna än på fattigvårdsanstalterna. Mellan tilläggs pensionärer och övriga vårdtagare på sjukvårdsanstalterna förefinns en väsentlig skillnad i avseende på vårdtiden. I förra fallet spela givetvis ålderdomssjukdomar, kroniska kroppssjukdomar o. dyl. en stor roll som orsak till sjukhusvistelsen, vilket gör att varaktig vård blir förhärskande. Inom den andra kategorien av vårdtagare övertäga synbarligen akuta sjukdomsfall, vilka föranleda endast en kortare sjukhusvistelse. Genomsnittliga vårdtiden var bland övriga vårdtagare 90 dagar, bland tilläggs pensionärerna däremot nära dubbelt så lång (177 dagar). I städerna synas de tillfälliga vårdtagarna i båda fallen på det hela taget vara betydligt talrikare, relativt sett, än på landsbygden.

Tab. P. Vårdtagare på sjukvårdsanstalt, fördelade efter vårdtiden.
Representativa undersökningen.

	Ensamma vårdtagare						Två el. flera vårdtagare ¹		Samtliga vårdtagare.	
	Antal (1/5)	därav, i %, med en vårdtid av ..... dagar					Medeltal vård-dagar	Antal (1/5)	Medeltal vård-dagar	Medeltal vård-dagar
		1-89	90-179	180-269	270-359	360 o. där-över				
1. Understödstagare med tilläggspension.										
Landsbygden	1 173	46·2	8·1	6·0	3·1	36·6	180	29	67	177
Städerna	895	46·4	7·9	5·1	2·9	37·7	180	23	70	177
Hela riket	2 068	46·3	8·0	5·7	3·0	37·0	180	52	68	177
2. Övriga understödstagare.										
Landsbygden	2 116	61·7	14·5	7·3	3·9	12·6	111	113	63	109
Städerna	2 580	74·6	11·5	5·8	3·0	5·1	75	203	75	75
Hela riket	4 696	68·8	12·8	6·5	3·4	8·5	91	316	71	90
3. Samtliga understödstagare.										
Landsbygden	3 289	56·2	12·2	6·8	3·6	21·2	136	142	64	133
Städerna	3 475	67·3	10·6	5·6	3·0	13·5	102	226	74	100
Hela riket	6 764	61·9	11·4	6·2	3·3	17·2	118	368	70	116

Det totala värdet av den vård, som understödstagarna under år 1948 erhölet på sjukvårdsanstalt, uppgår till 11·3 milj. kr. Av denna summa kommo nära 5·5 milj. kr på landsbygden och ca 5·8 milj. kr på städerna.

IX. Hemunderstöd.

Antal understödsfall m. m. Antalet familjer, som av fattigvårdsstyrelserna lämnats understöd i hemmet kontant eller in natura under år 1948, utgjorde 114 000, varav 46 000 på landsbygden och 68 000 i städerna (se tab. Q). I jämförelse med föregående år har deras antal avtagit kraftigt, dock icke i samma omfattning som fall med anstaltsvård. Sedan år 1947 har antalet understödsfall med hemunderstöd i landskommunerna minskat med 29 % och i städerna med 8 %. I olikhet med övriga riket uppvisar Stockholm en ökning (med 8 %) beroende på tidigare anförda omständigheter (sid. 12).

De hemunderstödda familjernas fördelning på olika familjetyper, vilken återges i tab. R, skiljer sig från motsvarande fördelning inom fattigvårds-klientelet i dess helhet (jfr tab. B), särskilt därigenom att ensamma män utan barn inom den förstnämnda gruppen av understödsfall äro företrädda i relativt mindre omfattning än vad fallet är bland samtliga understödsfall

¹ Tillhörande samma familj.

Tab. Q. Antal understödsfall med hemunderstöd åren 1948 och 1947.

Riksområden och kommutyper	Antal hemunderstödda familjer		Ökning el. minskning sedan 1947 %
	1948	1947	
<i>Landsbygden</i>	45 945	64 804	- 29.1
Mälardalen	9 255	12 926	- 28.4
Östra Götaland	5 970	8 562	- 30.8
Skåne, Blekinge och Halland	5 225	7 116	- 26.6
Bohuslän och Vänerlän	6 695	9 623	- 30.4
Dalarna och Nedre Norrland	12 385	17 522	- 29.8
Övre Norrland	6 415	9 055	- 29.2
Jordbrukskommuner	4 460	6 180	- 27.8
Skogskommuner	1 930	2 574	- 25.0
Blandade kommuner	15 370	21 740	- 29.8
Industrikommuner	9 180	13 438	- 31.7
Övriga kommuner	15 005	20 872	- 28.1
<i>Städerna</i>	68 065	74 217	- 8.3
Stockholm	24 205	22 345	+ 8.3
Göteborg	8 125	9 771	- 16.8
Malmö	3 900	4 048	- 3.7
Övriga städer över 30 000 inv.	12 065	15 491	- 22.1
Städer under 30 000 inv.	19 770	22 562	- 12.4
<i>Hela riket</i>	114 010	139 021	- 18.0

Tab. R. Familjer, i vilka en eller flera personer åtnjutit hemunderstöd, fördelade på familjetyper.

Representativa undersökningen.

	Antal understödsfall (1/2)	därav, i %, tillhörande familjetypen						
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn	
1. Understödstagare med tilläggs pension.								
Landsbygden	3 976	21.0	0.8	45.8	1.7	22.7	8.5	—
Städerna	5 483	20.5	0.1	56.9	1.4	17.1	4.0	—
Hela riket	9 459	20.7	0.2	52.2	1.6	19.5	5.8	—
2. Övriga understödstagare.								
Landsbygden	5 213	14.9	1.0	28.8	13.7	10.0	31.4	0.2
Städerna	8 130	22.3	0.5	25.9	16.3	8.4	26.5	0.1
Hela riket	13 343	19.4	0.7	27.0	15.3	9.0	28.4	0.2
3. Samtliga understödstagare.								
Landsbygden	9 189	17.6	0.7	36.1	8.5	15.5	21.5	0.1
Städerna	13 613	21.6	0.4	38.4	10.8	11.9	17.4	0.0
Hela riket	22 802	19.9	0.5	37.5	9.6	13.3	19.1	0.1

(20 % mot 25 %). Ensamma kvinnor med barn förekomma emellertid of-
tare bland fallen med hemunderstöd än bland samtliga (10 % mot 8 %).

Ensamma kvinnor utan barn utgöra den dominerande familjetypen bland
tilläggs pensionärerna med hemunderstöd (52 %), liksom fallet är inom
understöds klientelet i dess helhet bland pensionärerna (50 %). De voro
relativt flera i städerna (57 %) än på landsbygden (46 %). Även i övrigt
visar uppdelningen på tilläggs pensionärer och övriga understödstagare en
fördelning av fallen på familjetyper, som nära ansluter sig till den för fat-
tignvårdsfamiljerna i allmänhet gällande. Detta följer av att nära 2/3 av samt-
liga understödsfall åtnjtit hemunderstöd.

Antalet personer i de familjer, som åtnjtit hemunderstöd, utgjorde i det
representativa materialet 42 020 och beräknas ha varit fem gånger så många,
dvs. i runt tal 210 100 bland samtliga fattigvårdsunderstödda. Av tablån
nedan framgår det på motsvarande sätt beräknade antalet vuxna män och
kvinnor samt barn, vilka kommit i åtnjutande av hemunderstöd, dels på
landsbygden och i städerna, dels bland tilläggs pensionärer och övriga un-
derstödstagare.

Hemunderstöd	Antal personer med hem- understöd				D:o, i %, av samtliga till fattigvårds- statistiken redovisade			
	Vuxna		Barn	Samt- liga	Vuxna		Barn	Samt- liga
	män	kvinnor			män	kv.		
1. Understödstagare med tilläggs- pension.								
Landsbygden	10 500	15 600	4 500	30 600	57	63	77	63
Städerna	11 400	21 800	1 600	34 800	74	84	56	78
Hela riket	21 900	37 400	6 100	65 400	65	74	70	70
2. Övriga understödstagare.								
Landsbygden	14 900	21 900	30 900	67 700	58	68	76	69
Städerna	23 500	31 300	22 200	77 000	75	83	54	70
Hela riket	38 400	53 200	53 100	144 700	68	76	65	69
3. Samtliga understödstagare.								
Landsbygden	25 400	37 500	35 400	98 300	58	66	76	67
Städerna	34 900	53 100	23 800	111 800	75	83	54	72
Hela riket	60 300	90 600	59 200	210 100	67	75	65	70

Med avseende på hemortsrättsledarens ålder förete de hemunderstödda fa-
miljerna den fördelning, som framgår av tab. S. På det hela taget skiljer
sig ej heller åldersfördelningen i någon mera väsentlig grad från densam-
ma inom hela fattigvårds klientelet (jfr tab. D).

Understödetts varaktighet. På formuläret för de statistiska uppgifterna skall
anges det antal kalendermånader, under vilka hemunderstöd av något slag
utgått till de redovisade familjerna. Denna redovisningsmetod har valts för
att på enklast möjliga sätt erhålla en ungefärlig uppfattning om understöds-

Tab. 8. Familjer, som åtnjutit hemunderstöd, fördelade efter försörjarens ålder.
Representativa undersökningen.

	Tilläggs pensionärer				Övriga understödstagare					Samtliga understödsfall	
	Ensammanmän	Ensammankvinnor	Gifta endera	par båda med pension	Samtliga familjer	Ensammanmän	Ensammankvinnor	Gifta par	Ensammanbarn		Samtliga familjer
<i>Landsbygden.</i>											
Antal understödsfall (1/2)	846	1 890	654	586	3 976	830	2 212	2 158	13	5 213	9 180
Därav, i %, där hemorts-rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0	0.2	0.2
16—30 »	5.1	2.1	1.4	—	2.3	26.6	14.0	10.0	—	14.3	9.1
30—40 »	5.3	3.0	7.8	0.7	3.9	14.9	11.4	25.3	—	17.7	11.7
40—50 »	7.6	5.5	17.4	3.1	7.5	9.2	15.2	28.0	—	19.5	14.3
50—60 »	10.5	9.8	23.1	4.9	11.5	15.1	22.2	18.7	—	19.6	16.1
60—67 »	9.0	16.8	21.6	13.0	15.4	10.1	16.6	8.4	—	12.2	13.5
67— »	62.5	62.8	28.7	78.3	59.4	24.1	20.6	9.6	—	16.5	35.1
<i>Städerna.</i>											
Antal understödsfall (1/2)	1 130	3 198	538	617	5 483	1 856	3 432	2 837	5	8 130	13 613
Därav, i %, där hemorts-rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0	0.1	0.0
16—30 »	2.0	1.0	1.5	—	1.1	28.5	19.8	19.4	—	21.6	13.4
30—40 »	4.4	2.3	7.1	0.5	3.0	17.8	18.8	32.8	—	23.5	15.2
40—50 »	7.1	4.4	16.0	0.6	5.7	16.8	18.0	23.7	—	19.7	14.1
50—60 »	10.0	10.9	27.3	5.0	11.7	15.1	20.3	12.9	—	16.5	14.6
60—67 »	14.9	20.5	22.7	19.0	19.4	14.1	15.4	7.2	—	12.2	15.1
67— »	61.6	60.9	25.4	74.9	59.1	7.7	7.7	4.0	—	6.4	27.6
<i>Hela riket.</i>											
Antal understödsfall (1/2)	1 976	5 088	1 192	1 203	9 459	2 686	5 644	4 995	18	13 343	22 802
Därav, i %, där hemorts-rättsledaren var i åldern:											
—16 år	—	—	—	—	—	—	—	—	100.0	0.1	0.1
16—30 »	3.3	1.4	1.4	—	1.6	27.9	17.5	15.3	—	18.8	11.6
30—40 »	4.8	2.5	7.5	0.6	3.4	16.9	15.9	29.6	—	21.2	13.8
40—50 »	7.3	4.8	16.8	1.8	6.5	14.5	16.9	25.6	—	19.6	14.2
50—60 »	10.2	10.5	25.0	5.0	11.6	15.1	21.1	15.4	—	17.7	15.2
60—67 »	12.4	19.2	22.1	16.0	17.7	12.8	15.9	7.7	—	12.2	14.5
67— »	62.0	61.6	27.2	76.6	59.2	12.8	12.7	6.4	—	10.4	30.6

fallens fördelning efter hjälpens varaktighet och för att i nämnda hänseende möjliggöra en enhetlig behandling av såväl de understödsfall, vilka omfattat en bestämd tid, som de fall då understöd lämnats vid enstaka tillfällena, mellan vilka vederbörande icke fått hjälp. Metoden har emellertid vissa svagheter. Understöd av engångskaraktär redovisas såsom utgående under en kalendermånad och kan således icke skiljas från understöd, som haft karaktären av underhåll under en tid av intill en månad. Även i övrigt komma understödsperioder av viss varaktighet ofta nog att te sig längre än de i verkligheten varit, t. ex. då hjälp, som lämnats under kortare tid än en månad, fördelas

Tab. T. Familjer med hemunderstöd, fördelade efter antalet kalendermånader, under vilka dylik hjälp utgått.

Representativa undersökningen.

	Antal under- stöds- fall (1/8)	därav, i %, med hemunderstöd under ..... kalendermånader							Medel- tal under- stöds- måna- der
		1	2-3	4-5	6-7	8-9	10-11	12	
1. Understödstagare med tilläggspen- sion.									
Landsbygden	3 976	19·2	13·2	6·7	8·8	3·9	3·1	45·6	7·5
Städerna	5 483	45·2	18·5	8·5	5·6	3·7	5·2	13·8	4·1
Hela riket	9 459	34·3	16·3	7·8	6·7	3·8	4·3	26·8	5·5
2. Övriga understödstagare.									
Landsbygden	5 213	22·6	16·8	8·6	7·2	3·5	3·1	38·2	6·7
Städerna	8 130	28·4	22·0	11·6	7·9	5·1	5·1	19·9	5·2
Hela riket	13 343	26·1	20·0	10·4	7·7	4·4	4·3	27·1	5·8
3. Samtliga understödstagare.									
Landsbygden	9 189	21·1	15·2	7·8	7·7	3·7	3·1	41·4	7·0
Städerna	13 613	35·2	20·6	10·4	7·0	4·5	5·1	17·2	4·7
Hela riket	22 802	29·5	18·4	9·3	7·3	4·2	4·3	27·0	5·7

på två kalendermånader osv. Det är troligt, att på grund härav särskilt frekvensen av de kortare understödsperioderna framstår såsom något för låg i förhållande till frekvensen av de medellånga understödsperioderna. Med denna reservation synas de föreliggande uppgifterna kunna godtas såsom ett ungefärligt mått på understödets varaktighet.

Av tab. T framgår, hur understödsfallen fördelade sig efter antalet kalendermånader, under vilka hemunderstödet utgått, dels inom landsbygd och städer, dels bland tilläggs pensionärer och övriga understödstagare. Den ojämförligt vanligaste understödstiden var på landsbygden 12 månader och i städerna 1 månad. De sociala reformer, som trädde i kraft vid ingången av år 1948, synas ha förkortat understödstiden för de hemunderstödda, särskilt bland tilläggs pensionärerna. Vad städerna beträffar har det förhållandet, att reduceringen av antalet folkpensionärer med hemunderstöd i en del fall genomfördes först en tid efter årsskiftet, naturligtvis medverkat till ett stort överskott på fall med en kort understöd tid under 1948.

Liksom beträffande vårdtagarna på anstalter har man i fråga om de hemunderstödda att göra med två olika huvudtyper av understödsfall, dels varaktiga, dels sådana som representera mer tillfälliga hjälpbehov. Till den förra gruppen höra emellertid i verkligheten icke endast de fall, i vilka hemunderstöd utgått under hela året, utan också, på grund av omsättningen inom klientelet, en del av de fall, i vilka kortare understöd tid än 12 månader redovisats.

Om man i tab. T jämför olika kategorier av understödstagare, finner man, att tilläggs pensionärerna hade lika stor andel av varaktiga understödsfall

Tab. U. Familjer med hemunderstöd inom olika familjetyper, fördelade efter antalet kalendermånader, under vilka dylik hjälp utgått.

Representativa undersökningen.

	Eensamma män		Eensamma kvinnor		Giftna par el. samboende		Eensamma barn	Samtliga
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn		
1. Understödstagare med tilläggspension.								
<i>Landsbygden.</i>								
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	884	12	1 821	69	904	336	—	3 976
Därav, i %, understödda under nedanstående antal månader								
1 mån.	17.9	—	21.4	14.5	18.6	13.4	—	19.2
2—3 »	13.8	33.3	13.5	4.4	13.7	10.4	—	18.2
4—5 »	8.5	—	5.9	8.7	6.6	6.8	—	6.8
6—7 »	7.6	16.7	8.9	5.8	9.1	5.1	—	8.8
8—9 »	4.8	16.6	3.3	4.3	4.1	4.5	—	3.9
10—11 »	3.2	16.7	2.8	—	3.7	2.7	—	3.1
12 »	44.2	16.7	44.2	62.3	44.2	57.1	—	45.5
Medeltal understödsmånader	7.4	7.0	7.2	8.9	7.4	8.5	—	7.5
<i>Städerna.</i>								
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 123	7	3 118	80	937	218	—	5 483
Därav, i %, understödda under nedanstående antal månader								
1 mån.	46.8	57.1	51.2	17.5	34.2	9.2	—	45.2
2—3 »	23.2	14.3	17.1	13.8	19.9	10.6	—	18.5
4—5 »	7.7	—	7.8	12.5	11.1	10.6	—	8.5
6—7 »	6.0	14.3	4.8	5.0	6.6	9.6	—	5.6
8—9 »	3.2	—	3.2	5.0	5.5	6.4	—	3.7
10—11 »	5.4	—	4.5	6.2	5.2	12.8	—	5.2
12 »	7.7	14.3	11.4	40.0	17.5	40.8	—	13.3
Medeltal understödsmånader	3.5	3.4	3.7	7.3	4.9	8.2	—	4.1
2. Övriga understödstagare.								
<i>Landsbygden.</i>								
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	779	51	1 499	713	523	1 635	13	5 213
Därav, i %, understödda under nedanstående antal månader								
1 mån.	26.5	21.6	20.9	13.8	23.1	26.2	7.7	22.6
2—3 »	19.0	19.6	12.4	13.9	18.0	20.6	7.7	16.8
4—5 »	10.0	7.8	5.7	6.5	9.0	11.4	7.7	8.6
6—7 »	6.4	3.9	6.7	6.0	7.8	8.7	7.7	7.2
8—9 »	4.2	2.0	2.7	2.9	3.4	4.1	—	3.5
10—11 »	3.2	3.9	3.5	2.9	3.8	2.5	—	3.1
12 »	30.7	41.2	48.1	54.0	35.4	26.5	69.2	38.2
Medeltal understödsmånader	5.9	6.8	7.5	8.2	6.5	5.6	9.5	6.7
<i>Städerna.</i>								
Antal understödsfall ($\frac{1}{5}$)	1 811	45	2 104	1 328	681	2 156	5	8 130
Därav, i %, understödda under nedanstående antal månader								
1 mån.	40.4	46.7	23.9	17.9	33.3	28.1	20.0	28.4
2—3 »	23.9	20.0	16.6	19.3	23.2	27.1	20.0	22.0
4—5 »	10.6	6.7	9.6	11.4	12.6	14.3	20.0	11.6
6—7 »	6.9	4.4	6.5	9.3	6.6	9.7	40.0	7.9
8—9 »	4.0	4.4	5.3	5.1	4.9	5.7	—	5.1
10—11 »	3.5	6.7	6.0	7.1	5.0	4.3	—	5.1
12 »	10.7	11.1	33.1	29.9	14.4	10.3	—	19.9
Medeltal understödsmånader	3.9	3.9	6.5	6.5	4.5	4.4	3.8	5.2

som övriga understödstagare. Skillnaderna mellan landsbygd och städer äro dock stora.

Olikheten mellan skilda familjetyper med avseende på understödets varaktighet framgår för olika kategorier av understödstagare av tab. U. Bland tilläggs pensionärerna äro skillnaderna i fördelningen efter understöd tiden mellan de olika familjetyperna rätt olika i landskommuner och städer beroende på de speciella förhållanden, som sammanhänga med folkpensionsreformens genomförande. Stora skillnader i understödsperioderna föreligga också mellan olika familjetyper bland de understödsfall, som icke åtnjtit tilläggs pension. Ytterligheterna representeras här å ena sidan av ensamma män och gifta par, vilka uppvisa det största antalet tillfälligt understödda, och å den andra av ensamma kvinnor, vilka ha det största antalet varaktiga understödsfall.

Antalet kalendermånader, under vilka hemunderstöd utgått, utgjorde, såsom framgår av tab. T, för samtliga understödsfall i genomsnitt 5·7 mot 8·1 år 1947. För tilläggs pensionärer uppgick motsvarande medeltal till 5·5 och för övriga understödstagare till 5·8.

Understödet värde. Hemunderstödet totala värde uppges för år 1948 till 14·8 milj. kr på landsbygden och nära 32·4 milj. kr i städerna eller tillhopa nära 47·2 milj. kr.

Det genomsnittliga värdet per person och understöds månad av allt redovisat hemunderstöd uppgick i landskommunerna till 46 kr, i städerna till 100 kr och i riket i dess helhet till 73 kr. För hela riket ha dessa medelbelopp stigit med ca 30 % sedan år 1947. Ökningen är 21 % på landsbygden och 37 % i städerna.

I tab. V har på grundval av det representativa materialet uträknats understödsbeloppens storlek i genomsnitt per understöds månad för olika familjetyper, dels inom olika kategorier av understödstagare, dels inom landsbygd och städer. De tidigare särredovisade två kategorierna av understödstagare, tilläggs pensionärer och övriga understödstagare, ha i denna tabell vardera uppdelats på två, allteftersom särskilt barnbidrag eller bidragsförskott utgått till familjerna eller icke.

De lägsta hemunderstöden uppvisa tilläggs pensionärerna och lägst bland dessa äro understöden bland understödstagare utan särskilt barnbidrag eller bidragsförskott (i medeltal 38 kr per månad). De genomsnittliga understödsbeloppen äro för denna kategori av understödstagare väsentligt lägre än för övriga. Den relativt fåtaliga gruppen av pensionärsfamiljer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott skiljer sig oväsentligt från övriga familjer i sin understödsstandard. I kompletterande hjälp från fattigvården har till denna grupp utgått i genomsnitt 91 kr per månad. Något högre belopp (109 kr) har utgått till övriga understödstagare med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott och 92 kr per månad till dem som icke erhållit dylikt bidrag.

Tab. V. Hemunderstödet värde i kronor per understödsmanad för olika familjetyper¹ och olika kategorier av understödstagare.

Representativa undersökningen.

	Tilläggs pensionärer				Övriga understödstagare					Samtliga understödstagare				
	Ensam man	Ensam kvinna	Ensam par	Gift	Ensam man	Ensam kvinna	par	Gift	Samtliga	Ensam man	Ensam kvinna	par	Gift	Samtliga
1. Familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott.														
Landsbygden				68	68		60	(72)	62		61	69		65
Städerna		(110)	124	120		133	154	136		131	134		132	
Hela riket		91	91	91		100	116	100		107	98		103	
2. Andra familjer.														
Landsbygden	24	22	36	27	49	43	82	59	35	33	65		44	
Städerna	50	46	69	52	104	104	154	120	85	81	129		96	
Hela riket	34	33	49	38	82	76	118	92	60	57	94		69	
3. Samtliga familjer.														
Landsbygden	25	24	43	30	49	46	82	59	36	36	65		46	
Städerna	50	48	62	58	104	111	154	123	85	89	130		100	
Hela riket	35	35	59	42	82	83	118	94	60	64	95		73	

För skilda familjetyper ligga däremot understöden på en rätt olika nivå. Äkta makar ha i medeltal erhållit de största understödsbeloppen på grund av den merendels större försörjningsbördan.

Mellan landsbygd och städer råda stora skillnader i understödstilldelningen. Det genomsnittliga beloppet per månad var för samtliga familjer 46 resp. 100 kr. Inom skilda familjetyper och kategorier av understödstagare var understödet också genomgående ungefär dubbelt så stort i städerna som inom landskommunerna.

Hemunderstödet storlek är givetvis starkt skiftande från fall till fall, vilket ju ligger i fattigvårdens natur av fri behovsprövning.

De i tab. V anförda genomsnittliga understödsbeloppen utgöra icke heller något exakt mått på vad de hemunderstödda ha att leva av per månad. I många fall utgör hemunderstödet endast ett tillskott till familjernas övriga inkomster. Detta gäller i främsta rummet dem som uppbära tilläggs pension, särskilt barnbidrag eller bidragsförskott, men också åtskilliga bland de övriga understödstagarna åtnjuta penning- eller naturainkomster av olika slag. Ej så få äga egen stuga eller annan fastighet och torde sålunda ha ganska små utgifter för bostad; så är även förhållandet med dem som bo hos anhöriga eller i bostäder upplåtna av arbetsgivare. Framhållas må, att i de redovisade understödsbeloppen ingår det uppskattade värdet av natura-

¹ Ensamma barn ha icke redovisats i tabellen, då deras antal är alltför litet, för att man på grundval av den representativa undersökningen skall kunna dra några slutsatser om denna familjetyp.

Tab. X. Antal understödsfall med »annan hjälp» inom olika familjetyper samt understödets genomsnittliga värde.

Representativa undersökningen.

»Annan hjälp»	Antal understödsfall (1/6)	därav, i %, tillhörande familjetypen								Hjälpens värde per understödsfall o. år, kr ¹
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn		
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn			
Enbart »annan hjälp».										
1. Understödsstagare med tilläggspension.										
Landsbygden	640	23·4	—	45·0	2·2	21·1	8·8	—	105	
Städerna	247	28·7	—	51·0	0·4	15·0	4·9	—	116	
Hela riket	887	24·9	—	46·7	1·7	19·4	7·3	—	108	
2. Övriga understödsstagare.										
Landsbygden	1 082	26·7	0·6	26·1	7·5	11·2	27·5	0·4	191	
Städerna	527	40·8	1·1	19·4	6·6	5·9	26·0	0·2	165	
Hela riket	1 609	31·3	0·8	23·9	7·2	9·5	27·0	0·3	183	
3. Samtliga understödsstagare.										
Landsbygden	1 722	25·5	0·3	33·2	5·5	14·9	20·4	0·2	159	
Städerna	774	37·0	0·8	29·4	4·7	8·8	19·2	0·1	150	
Hela riket	2 496	29·1	0·5	32·0	5·2	13·0	20·0	0·2	157	
»Annan hjälp» i kombination med hemunderstöd el. anstaltsvård.										
1. Understödsstagare med tilläggspension.										
Landsbygden	913	29·6	0·7	37·2	1·8	21·1	9·6	—	136	
Städerna	678	32·6	—	37·6	2·4	20·6	6·8	—	103	
Hela riket	1 591	30·9	0·4	37·4	2·0	20·9	8·4	—	123	
2. Övriga understödsstagare.										
Landsbygden	1 214	26·6	0·8	21·9	8·7	10·7	31·0	0·3	154	
Städerna	1 190	30·9	0·5	23·6	9·0	10·9	25·0	0·1	126	
Hela riket	2 404	28·7	0·7	22·7	8·9	10·8	28·0	0·2	142	
3. Samtliga understödsstagare.										
Landsbygden	2 127	27·9	0·8	28·5	5·7	15·2	21·8	0·1	147	
Städerna	1 868	31·5	0·3	28·7	6·6	14·4	18·4	0·1	117	
Hela riket	3 995	29·6	0·6	28·6	6·1	14·8	20·2	0·1	134	

förmåner. Ofta nog torde dessa förmåner ha värderats ganska lågt, särskilt på landsbygden. Bl. a. av denna orsak äro de redovisade understödsbeloppen på landsbygden och i städerna icke fullt jämförbara.

X. »Annan hjälp»

Antal understödsfall m. m. Antalet understödsfall, vilka under år 1948 åtnjutit »annan hjälp» (utackordering, utrustning för intagning på anstalt, resor osv.), utgjorde inalles 32 500, varav inemot 19 300 i landskommuner.

¹ Utom Stockholms stad.

nera och nära 13 200 i städerna. I förhållande till föregående år har antalet understödsfall minskat med 15 %, på landsbygden med 20 % och i städerna med 4 %.

Hur ifrågavarande understödsfall fördela sig på olika familjetyper enligt den representativa undersökningen framgår av tab X.

Några mer betydande olikheter gentemot fördelningen av samtliga understödsfall efter familjetyper (jfr tab. B) förekomma ej. Ensamma kvinnor äro dock något underrepresenterade och gifta par i motsvarande grad överrepresenterade bland familjer, som erhållit »annan hjälp».

Understödet värde. Hela värdet av det understöd, som redovisats under rubriken »annan hjälp», uppgick på landsbygden till 2·9 milj. kr och i städerna till 1·7 milj. kr, tillhoppa 4·6 milj. kr. De genomsnittliga beloppen per understödsfall framgår av tab. X.

Genomsnittsbeloppen äro högre på landsbygden än i städerna, sannolikt emedan på landsbygden hjälpen består i utackordering i enskilt hem betydligt oftare än vad fallet varit i städerna. Genomsnittsvärdet av hjälpen uppgår till 157 kr, när den ej varit kombinerad med andra hjälpformer, men sjunker till 134 kr, då den erhållits i kombination med hemunderstöd eller anstaltsvärd.

XI. Understödet rättsliga form och totala värde.

Redovisningen till fattigvårdsstatistiken omfattar, enligt de principer som tillämpas från och med år 1939, samtliga familjer och ensamma personer, som för uppehälle och vård åtnjutit understöd av fattigvårdsstyrelserna enligt fattigvårdslagen, enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. eller ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning.

Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form år 1948 redovisas i sammandrag nedan i absoluta och relativa tal:

	Absoluta tal				Procenttal			
	Landsbygden	Städerna	Hela riket		Landsbygden	Städerna	Hela riket	
			1948	1947			1948	1947
Antal understödsfall, i vilka utgått:								
endast egentligt fattigvårdsunderstöd	71 131	72 114	143 245	188 011	92·7	83·8	87·7	85·8
endast kommunalt pensionstillskott o. dyl.	3 250	11 046	14 296	24 287	4·2	12·8	8·8	11·1
endast understöd ur fond el. donation fattigvård o. kommunalt pensionstillskott o. dyl.	1 094	2 095	3 189	2 741	1·4	2·4	2·0	1·2
fattigvård o. understöd ur fond etc.	826	538	1 364	2 706	1·1	0·6	0·8	1·3
	430	752	1 182	1 458	0·6	0·9	0·7	0·6
Summa understödsfall	76 731	86 545	163 276	219 208	100·0	100·0	100·0	100·0

Tab. Y. Understödsfallens fördelning efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper.

Representativa undersökningen.

Understödet rättsliga form	Antal familjer av nedanstående typ							Samtliga familjer	
	Eensamma män		Eensamma kvinnor		Giftna par el. samboende		Eensamma barn	1948	1947
	utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn			
1. Understödsstagare m. tilläggspension.									
<i>Landsbygden.</i>									
Samtliga understödsfall (1/s)	1 965	16	3 167	98	1 250	435	—	6 031	14 218
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	92.1	100.0	86.9	98.0	85.2	96.8	—	88.9	88.4
> kommunalt pensionstillskott	5.7	—	3.1	1.0	9.7	0.7	—	7.1	8.3
> understöd ur donation	1.0	—	1.8	—	1.4	0.7	—	1.4	1.0
fattigvård o. komm. pensionstillskott	1.0	—	2.5	1.0	2.4	1.6	—	2.0	1.9
fattigvård o. understöd ur donation	0.2	—	0.7	—	1.8	0.2	—	0.6	0.4
<i>Städerna.</i>									
Samtliga understödsfall (1/s)	1 785	7	3 814	83	1 066	239	—	6 994	10 694
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	72.3	85.7	58.9	88.0	67.3	87.5	—	65.0	60.0
> kommunalt pensionstillskott	24.6	14.3	32.5	12.0	26.0	10.0	—	28.5	32.9
> understöd ur donation	1.6	—	6.0	—	2.8	0.8	—	4.1	2.3
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.6	—	0.8	—	2.0	1.3	—	0.9	2.6
fattigvård o. understöd ur donation	0.9	—	1.8	—	1.9	0.4	—	1.5	2.3
<i>Hela riket.</i>									
Samtliga understödsfall (1/s)	3 750	23	6 981	181	2 316	674	—	13 925	24 912
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	82.6	95.7	71.6	93.4	77.0	93.5	—	76.9	76.2
> kommunalt pensionstillskott	14.7	4.3	21.5	6.1	17.2	4.0	—	17.8	18.9
> understöd ur donation	1.3	—	4.1	—	2.1	0.7	—	2.8	1.6
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.8	—	1.5	0.5	2.2	1.5	—	1.4	2.1
fattigvård o. understöd ur donation	0.6	—	1.3	—	1.5	0.3	—	1.1	1.2
2. Övriga understödsstagare.									
<i>Landsbygden.</i>									
Samtliga understödsfall (1/s)	1 833	72	2 395	854	925	2 296	25	8 400	8 944
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	96.8	98.6	93.7	98.0	95.2	98.3	100.0	96.4	98.6
> kommunalt pensionstillskott	1.5	—	2.4	0.9	1.8	0.1	—	1.3	0.3
> understöd ur donation	0.9	1.4	2.9	0.5	1.5	0.4	—	1.4	0.6
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.4	—	0.3	—	0.9	0.1	—	0.3	0.1
fattigvård o. understöd ur donation	0.4	—	0.7	0.6	0.6	0.6	—	0.6	0.4
<i>Städerna.</i>									
Samtliga understödsfall (1/s)	2 700	61	2 619	1 441	897	2 571	22	10 311	9 948
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	97.5	98.4	91.5	98.2	91.0	98.5	40.9	95.6	98.1
> kommunalt pensionstillskott	2.2	—	5.0	0.3	6.7	0.2	59.1	2.7	0.5
> understöd ur donation	0.2	1.6	2.4	0.7	0.9	0.7	—	1.0	0.8
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.1	—	0.3	0.3	0.9	0.1	—	0.3	0.1
fattigvård o. understöd ur donation	—	—	0.8	0.5	0.5	0.5	—	0.4	0.5
<i>Hela riket.</i>									
Samtliga understödsfall (1/s)	4 533	133	5 014	2 295	1 823	4 867	47	18 711	18 892
Därav, i %, med:									
enbart egentlig fattigvård	97.2	98.5	92.5	98.2	93.1	98.6	72.3	96.0	98.4
> kommunalt pensionstillskott	1.9	—	3.7	0.5	4.2	0.2	27.7	2.0	0.4
> understöd ur donation	0.5	1.5	2.7	0.6	1.2	0.6	—	1.2	0.7
fattigvård o. komm. pensionstillskott	0.2	—	0.3	0.2	0.9	0.1	—	0.3	0.1
fattigvård o. understöd ur donation	0.2	—	0.3	0.5	0.6	0.5	—	0.5	0.4

Egentligt fattigvårdsunderstöd hade under år 1948 utgått i sammanlagt 145 700 fall, varav 72 300 på landsbygden och 73 400 i städerna. Dessa tal motsvara 89 % resp. 94 och 85 % av antalet understödsfall över huvud. Fattigvårdsunderstöd enbart hade på landsbygden utgått till 93 % och i städerna till 83 % av de understödda familjerna. I städerna voro alltså de familjer, som uppburit kommunala pensionstillskott o. dyl. eller understöd ur fonder och donationer, relativt fler än på landsbygden.

Understöd enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. utgöras av kommunala pensionstillskott i egentlig mening, vidare kommunala tillskott till särskilt barnbidrag eller bidragsförskott samt kommunala sjukvårdsbidrag. Sådana understöd hade under år 1948 utgått enbart eller tillsammans med egentlig fattigvård till 15 700 familjer, vilket motsvarade 10 % av samtliga understödsfall. På landsbygden kommo 4 100 fall och på städerna 11 600, motsvarande ca 5 resp. 13 % av hela antalet familjer med understöd av fattigvårdsstyrelserna.

Under år 1948 kan man iaktta en minskad tillämpning av pensionstillskottslagen. Denna nedgång återspeglar det minskade understödsbehovet på grund av de förbättrade folkpensionerna. Antalet understödsfall med understöd enligt denna lag har sedan nästföregående år minskat i landskommunerna med 3 100 eller 42 % och i städerna med 8 200 eller 41 %.

De understöd, som fattigvårdsstyrelserna utdelat ur fonder och donationer, torde vara ofullständigt redovisade, och siffrorna äro därför i allmänhet för låga. Så t. ex. föreligga för Stockholms del inga uppgifter angående dylika understöd.

Enligt de föreliggande uppgifterna hade under år 1948 4 400 familjer uppburit understöd ur fonder och donationer, som fattigvårdsstyrelserna förvaltade. I städerna fingo ungefär 2 900 familjer dylikt understöd, på landsbygden ca 1 500. Dessa tal, vilka måste betraktas som minimisiffror, motsvara ungefär 3 % resp. 2 % av hela antalet redovisade understödsfall.

På grundval av det representativa materialet meddelas i tab. Y den procentuella fördelningen av understödsfallen efter understödets rättsliga form inom olika familjetyper och inom skilda kategorier av understödstagare. Flertalet av de understöd, som utgått enligt lagen om kommunala pensionstillskott, ha haft formen av kommunala tillskott till folkpension. Av samtliga understödsfall med tilläggs pension hade 21 % uppburit kommunala pensionstillskott, på landsbygden 10 % och i städerna 30 %. Bland övriga understödstagare hade endast $\frac{1}{2}$ % av understödsfallen åtnjutit understöd enligt pensionstillskottslagen. I flertalet av dessa fall ha understöden haft formen av kommunala sjukvårdsbidrag. Den största andelen understödsfall, i vilka hjälp utgått enligt lagen om kommunala pensionstillskott — liksom även ur fonder och donationer under fattigvårdsstyrelsernas förvaltning — redovisas för familjer utan barn. Talrikast förekomma dylika understöd bland ensamma kvinnor utan barn.

Tab. Z. Av fattigvårdsstyrelserna meddelat understöd, fördelat efter understödets rättsliga form och dess beskaffenhet.

Representativa undersökningen.

Understödet rättsliga form	Understödet uppgivna värde i tusental kr (¹ / ₅)					Samtliga understödsformer	
	Vård på fattigvårdsanstalt	Vård på sjukvårdsanstalt	Hemunderstöd	»Annan hjälp»		1948	1947
<i>Landsbygden.</i>							
Eubart egentlig fattigvård	2 680·6	1 086·5	2 820·8	561·6		7 149·5	10 394·5
» kommunalt pensionstillskott	3·6	1·7	78·9	9·6		98·8	240·4
» understöd ur donation	—	0·0	3·0	3·6		6·6	5·6
fattigvård o. komm. pensionstillskott	4·8	5·0	33·1	8·1		51·0	105·6
fattigvård o. understöd ur donation	2·0	1·3	19·9	3·1		26·8	24·5
Tillhoppa	2 691·0	1 094·5	2 955·7	586·0		7 327·2	10 770·5
<i>Städerna.</i>							
Eubart egentlig fattigvård	1 596·3	1 131·7	6 076·6	314·6		9 119·2	10 706·9
» kommunalt pensionstillskott	27·0	31·4	279·4	18·5		356·3	2 981·5
» understöd ur donation	1·0	0·6	31·7	4·6		37·9	42·7
fattigvård o. komm. pensionstillskott	7·9	2·4	38·0	5·0		58·3	179·2
fattigvård o. understöd ur donation	4·6	2·1	47·7	1·8		56·2	136·7
Tillhoppa	1 636·8	1 168·2	6 473·4	344·5		9 622·9	14 047·0
<i>Hela riket.</i>							
Eubart egentlig fattigvård	4 276·9	2 218·2	8 897·4	876·2		16 263·7	21 101·4
» kommunalt pensionstillskott	30·6	33·1	358·3	28·1		450·1	3 321·9
» understöd ur donation	1·0	0·6	34·7	8·2		44·5	48·2
fattigvård o. komm. pensionstillskott	12·7	7·4	71·1	13·1		104·3	284·8
fattigvård o. understöd ur donation	6·6	3·4	67·6	4·9		82·5	161·2
Tillhoppa	4 327·8	2 262·7	9 429·1	960·5		16 950·1	24 817·5

Understödet totala värde. I det föregående ha särskilda uppgifter meddelats angående värdet av den hjälp, som lämnats i form av vård på fattigvårdsanstalt och sjukvårdsanstalt eller i form av hemunderstöd eller »annan hjälp». En sammanfattning härav lämnas i nedanstående tabell:

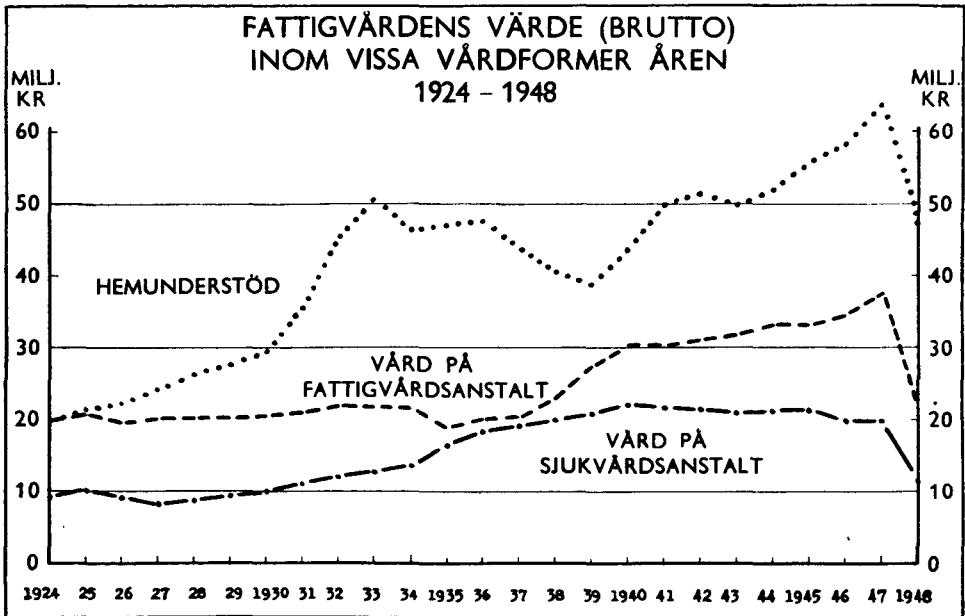
Vårdens värde i milj. kr.	Vård på fattigvårdsanstalt	Vård på sjukvårdsanstalt	Hemunderstöd	»Annan hjälp»	Tillhoppa	
					1948	1947
Landsbygden	13·5	5·5	14·8	2·9	36·7	54·9
Städerna	8·2	5·8	32·4	1·7	48·1	70·8
Hela riket 1948	21·7	11·3	47·2	4·6	84·8	—
1947	37·6	19·9	63·6	4·6	—	125·7
<i>Vårdens värde i procent.</i>						
Landsbygden	36·7	14·9	40·4	8·0	100·0	—
Städerna	17·0	12·1	67·3	3·6	100·0	—
Hela riket 1948	25·5	13·4	55·6	5·5	100·0	—
1947	29·9	15·8	50·6	3·7	—	100·0

Vårdens värde skall enligt de till det statistiska formuläret fogade anvisningarna redovisas brutto, dvs. utan avdrag för ersättning, som kommunerna erhållit för lämnad vård antingen från vårdtagaren själv (t. ex. i form av folkpension, som kommunen uppburit) eller från annat håll (t. ex. från

landstinget eller från andra kommuner). Emellertid äro uppgifterna angående värdet av anstaltsvården, såsom redan framhållits, för låga i förhållande till de verkliga kostnaderna.

Totala värdet av de understöd, som fattigvårdsstyrelserna utgivit under år 1948, uppgick till 84,8 milj. kr. Sedan 1947 har en minskning av det allmännas kostnader för fattigvården ägt rum med i runt tal 40,9 milj. kr eller med nära 32 %. Den relativa nedgången är ungefär lika stor i landskommunerna som i städerna. En översikt av förändringarna i totala värdet av de understöd, som fattigvårdsstyrelserna utgivit under åren 1924—1948, lämnas i följande diagram.

Diagram II.

Valeur globale des secours dispensés sous diverses formes les années 1924—1948.

Vård på fattigvårdsanstalt = *Hospitalisation dans les asiles.* Vård på sjukvårdsanstalt = *Hospitalisation dans les établissements médicaux.* Hemunderstöd = *Secours à domicile.*

Hemunderstödens värde uppgick år 1948 i hela riket till 47,2 milj. kr eller hälften av fattigvårdens totala värde. Vården på fattigvårdsanstalt har uppgivits till 21,7 milj. kr (26 %) och vården på sjukvårdsanstalt till 11,3 milj. kr (13 %). I städerna var, såsom tablån visar, hemunderstödet andel av fattigvårdens totala värde väsentligt större än på landsbygden (67 % mot 40 %).

Tab. Z, som grundar sig på den representativa undersökningen, visar, hur värdet av det understöd fattigvårdsstyrelserna lämnat fördelade sig efter såväl understödets rättsliga form som dess beskaffenhet. På sådana understödsfall, i vilka enbart fattigvård i egentlig mening utgått, kommo 85 % av understödets totala värde; på understödsfall, i vilka fattigvård utgått jämte pensionstillskott och understöd ur fonder och donationer, kommo ungefär 2 %. Understöd enbart enligt lagen om kommunala pensionstillskott m. m. utgjorde nära 13 % av understödets totala värde.

Av tab. Z framgår vidare, att pensionstillskott och därmed jämförliga understöd på landsbygden utgått huvudsakligen i form av hemunderstöd, i städerna i form av hemunderstöd och vård på fattigvårdsanstalt. Understöd ur fonder och donationer ha nästan uteslutande utdelats såsom hemunderstöd.

TABELLER

Tab. 1. Antal understödsfall med fördelning efter familjetyp samt antal under-

1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13	
L & n	Hela antalet understödsfall	Därv tillhörande familjetypen										Antal vuxna		Antal barn											
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		ensamma barn	män	kvinnor	hemmanvarande ¹	ombändertagna av barnavårdsnämnden													
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn																		
<i>Landsbygden.</i>																									
Stockholms län	4 715	1 156	17	1 604	297	828	810	3	2 811	3 539	2 412	106													
Uppsala	1 702	425	5	717	85	273	190	7	893	1 265	671	32													
Södermanlands	2 755	696	4	1 065	149	501	336	4	1 537	2 051	1 144	28													
Östergötlands	3 757	888	10	1 481	155	771	450	2	2 119	2 857	1 502	46													
Jönköpings	1 532	424	11	676	73	201	142	5	778	1 092	520	12													
Kronobergs	1 789	524	6	713	97	194	254	1	978	1 258	738	9													
Kalmar	3 448	899	17	1 275	180	559	510	8	1 985	2 524	1 696	58													
Gotlands	468	114	5	145	38	69	90	7	278	342	311	25													
Blekinge	2 676	628	17	911	156	416	546	2	1 607	2 029	1 802	53													
Kristianstads	2 722	789	7	1 034	189	313	386	4	1 495	1 922	1 355	23													
Malmöhus	2 857	839	10	1 199	129	402	267	11	1 518	1 997	1 069	34													
Hallands	1 095	326	2	459	51	121	130	6	579	761	421	17													
Göteborgs o. Bohus	1 932	504	12	816	98	255	239	8	1 010	1 408	680	28													
Älvsborgs	2 700	730	15	1 106	165	339	383	12	1 417	1 943	1 112	45													
Skaraborgs	2 268	652	5	960	119	299	229	4	1 185	1 607	781	16													
Värmlands	4 923	1 106	27	1 969	324	706	787	4	2 626	3 786	2 541	100													
Örebro	3 779	953	13	1 638	138	628	408	1	2 002	2 812	1 225	26													
Västmanlands	2 104	494	8	869	119	293	314	7	1 109	1 595	1 023	55													
Kopparbergs	4 156	1 135	21	1 474	301	532	689	4	2 377	2 996	2 121	99													
Gävleborgs	6 214	1 514	25	1 950	420	1 036	1 264	5	3 839	4 670	3 876	128													
Västernorrlands	7 214	1 580	34	2 400	578	1 178	1 436	8	4 228	5 592	4 836	97													
Jämtlands	2 379	627	21	549	222	311	542	7	1 501	1 624	2 000	71													
Västerbottens	3 460	850	38	854	308	388	1 016	6	2 292	2 566	3 743	132													
Norrbottnens	6 186	1 314	61	1 264	481	736	2 319	11	4 430	4 800	9 029	120													
S:a & landsbygden	76 731	19 167	391	27 128	4 872	11 849	13 687	187	44 594	57 036	46 608	1 360													
<i>Städerna.</i>																									
Stockholms stad	28 705	8 100	70	10 660	2 970	2 890	3 925	90	14 985	20 445	12 150	990													
Stockholms län	3 113	635	8	1 133	306	397	626	8	1 666	2 462	1 819	81													
Uppsala	1 925	426	10	700	185	244	359	1	1 039	1 488	1 095	69													
Södermanlands	1 956	389	5	809	166	217	369	1	980	1 561	1 075	63													
Östergötlands	4 067	902	8	1 512	371	560	714	—	2 184	3 157	2 180	182													
Jönköpings	2 104	493	4	931	139	222	314	1	1 033	1 606	1 015	32													
Kronobergs	507	120	2	181	40	57	107	—	286	385	355	27													
Kalmar	1 609	335	3	707	107	209	246	2	793	1 269	735	47													
Gotlands	368	83	2	100	41	64	78	—	227	233	269	26													
Blekinge	1 199	260	4	485	124	92	233	1	589	934	808	40													
Kristianstads	941	254	6	333	60	114	192	2	546	699	568	28													
Malmöhus	8 230	1 949	114	2 951	612	1 015	1 583	6	4 661	6 161	5 135	237													
Hallands	929	215	2	366	79	105	161	1	483	711	583	5													
Göteborgs o. Bohus	12 538	3 716	35	4 367	1 226	1 446	1 740	8	6 937	8 779	5 905	434													
Älvsborgs	2 852	676	12	1 089	237	317	512	9	1 517	2 155	1 610	62													
Skaraborgs	1 548	347	11	680	82	202	225	1	785	1 189	790	19													
Värmlands	2 149	484	9	880	165	287	321	3	1 101	1 653	961	44													
Örebro	2 228	525	13	951	108	249	381	1	1 168	1 689	1 104	79													
Västmanlands	1 950	460	8	746	169	187	380	—	1 035	1 482	1 178	73													
Kopparbergs	1 010	227	3	433	97	98	151	1	479	779	494	25													
Gävleborgs	1 695	393	9	546	140	276	330	1	1 008	1 292	1 008	51													

¹ eller vårdade utom hemmet på fattigvårdens bekostnad.

stödstagare med fördelning på vuxna män och kvinnor samt barn, länsvis.

L ä n	Hela antalet understödsfall	Därav tillhörande familjetyper							Antal vuxna		Antal barn	
		ensamma män		ensamma kvinnor		gifta par el. samboende		en-samma barn	män	kvinnor	hem-ma-varande ¹	ombän-deragna av barna-vårds-nämnden
		utan barn	med barn	utan barn	med barn	utan barn	med barn					
		3	4	5	6	7	8					
<i>Städerna (forts.).</i>												
Västernorrlands län	2 461	629	18	895	152	335	428	4	1 410	1 810	1 284	65
Jämtlands »	336	125	1	87	23	38	62	—	226	210	184	4
Västerbottens »	699	222	3	207	54	59	150	4	434	470	429	7
Norrbottnens »	1 426	301	12	429	146	132	401	5	846	1 108	1 403	30
S:a i städerna	86 545	22 246	872	32 178	7 799	9 812	18 988	150	46 418	68 777	44 187	2 720
<i>därav</i>												
Göteborg	11 044	3 332	28	3 810	1 088	1 256	1 524	6	6 140	7 678	5 230	397
Malmö	4 367	975	102	1 529	344	570	844	3	2 491	3 287	2 744	138
Norrköping	2 291	487	1	818	226	323	436	—	1 247	1 803	1 338	129
Hälsingborg	1 641	441	4	517	133	169	376	1	990	1 195	1 211	44
Örebro	1 144	282	5	523	48	109	176	1	572	856	507	57
Uppsala	1 681	332	9	594	164	214	317	1	922	1 289	972	60
Borås	1 269	316	4	485	115	124	222	3	666	946	734	36
Västerås	655	203	—	212	82	67	91	—	361	452	344	43
Eskilstuna	1 133	212	4	433	118	115	250	1	581	916	774	50
Linköping	846	223	—	327	70	114	112	—	449	623	347	27
Gävle	792	200	3	205	85	129	169	1	501	588	555	22
Jönköping	859	243	1	369	46	69	181	—	444	615	391	15
Solna	1 098	238	3	351	132	151	223	—	615	857	683	45
Karlstad	978	178	1	435	90	130	144	—	453	799	448	12
Halmstad	501	109	—	193	41	54	104	—	267	392	363	3
Lund	788	175	1	369	37	81	125	—	332	612	379	32
Karlskrona	552	117	2	200	67	31	134	1	284	432	430	26
Karlskoga	672	140	6	228	40	93	165	—	404	526	468	20
Kalmar	565	140	—	214	41	74	95	1	309	424	260	27
<i>Landsbygd o. städer.</i>												
Stockholms stad	28 705	8 100	70	10 660	2 970	2 890	3 925	90	14 985	20 445	12 150	990
Stockholms län	7 828	1 791	25	2 737	603	1 225	1 436	11	4 477	6 001	4 231	187
Uppsala	3 627	531	15	1 417	270	517	549	8	1 932	2 753	1 766	101
Södermanlands »	4 711	1 085	9	1 874	315	718	705	5	2 517	3 612	2 219	91
Östergötlands »	7 824	1 790	18	2 993	526	1 331	1 164	2	4 303	6 014	3 682	228
Jönköpings »	3 636	917	15	1 607	212	423	456	6	1 811	2 698	1 535	44
Kronobergs »	2 296	644	8	894	137	251	361	1	1 264	1 643	1 093	36
Kalmar »	5 057	1 234	20	1 982	287	768	756	10	2 778	3 793	2 431	105
Gotlands »	836	197	7	245	79	133	168	7	505	625	580	51
Blekinge »	3 875	888	21	1 396	250	508	779	3	2 196	2 963	2 610	98
Kristianstads »	3 663	1 023	13	1 367	249	427	578	6	2 041	2 621	1 923	51
Malmöhus »	11 087	2 788	124	4 150	741	1 417	1 850	17	6 179	8 158	6 204	271
Hallands »	2 024	541	4	825	130	226	291	7	1 062	1 472	1 004	22
Göteborgs o. Bohus »	14 470	4 220	47	5 133	1 324	1 701	1 979	16	7 947	10 187	6 585	462
Älvsborgs »	5 552	1 406	27	2 195	402	656	845	21	2 934	4 098	2 722	107
Skaraborgs »	3 816	999	16	1 640	201	501	454	5	1 970	2 796	1 571	35
Värmlands »	7 072	1 590	36	2 849	489	993	1 108	7	3 727	5 439	3 502	144
Örebro »	6 007	1 478	26	2 589	246	877	789	2	3 170	4 501	2 329	105
Västmanlands »	4 054	954	16	1 615	288	480	694	7	2 144	3 077	2 201	128
Kopparbergs »	5 166	1 362	24	1 907	398	630	840	5	2 856	3 775	2 615	124
Gävleborgs »	7 909	1 907	34	2 496	560	1 312	1 594	6	4 847	5 962	4 884	179
Västernorrlands »	9 675	2 209	52	3 295	730	1 513	1 864	12	5 638	7 402	6 120	162
Jämtlands »	2 615	752	22	636	245	349	604	7	1 727	1 834	2 184	75
Västerbottens »	4 159	1 072	41	1 061	362	447	1 166	10	2 726	3 036	4 172	139
Norrbottnens »	7 612	1 615	73	1 693	627	868	2 720	16	5 276	5 908	10 432	150
S:a för hela riket	163 276	41 413	763	59 306	12 671	21 161	27 675	287	91 012	120 813	90 745	4 060

Tab. 2. Antal understödstagare med tilläggs pension, antal barn i samt understödsfallens fördelning med avseende på

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
L ä n	Antal understödstagare med tilläggs-pension	Antal barn i understödda familjer med		Antal understödsfall, i vilka utgått					
		särskilt barn-bidrag	bi-drag-för-skott	enbart fattigv.-under-stöd	enbart kom-munalt pensions-tillskott	enbart under-stöd ur fond el. donation	fattigvård och kom-munalt pensions-tillskott	fattig-vård och under-stöd ur fond etc.	till-hopa
<i>Landsbygden.</i>									
Stockholms län	2 202	258	70	4 598	37	45	6	29	4 715
Uppsala	1 032	111	18	1 426	262	4	7	3	1 702
Södermanlands	1 824	228	50	2 532	156	1	27	39	2 755
Östergötlands	2 258	242	34	3 480	196	11	57	13	3 757
Jönköpings	904	158	17	1 404	72	53	—	3	1 532
Kronobergs	1 030	137	20	1 690	67	30	1	1	1 789
Kalmar	1 790	281	35	3 320	92	18	—	18	3 448
Gotlands	224	67	32	424	29	9	2	4	466
Blekinge	1 103	331	66	2 674	1	1	—	—	2 676
Kristianstads	1 567	241	68	2 630	42	32	—	18	2 722
Malmöhus	1 766	181	42	2 534	194	68	21	40	2 857
Hallands	553	86	13	983	36	79	2	4	1 095
Östergötlands o. Bohus	994	121	22	1 859	33	34	1	5	1 932
Älvsborgs	1 207	168	76	2 518	101	70	1	10	2 700
Skaraborgs	1 266	185	33	2 099	37	107	2	23	2 268
Värmlands	2 775	449	96	4 381	329	113	79	21	4 923
Örebro	2 215	113	59	2 942	451	110	156	120	3 779
Västmanlands	1 193	144	39	1 901	66	65	54	18	2 104
Kopparbergs	1 662	255	93	3 799	237	16	100	4	4 156
Gävleborgs	2 898	555	181	5 795	238	35	128	18	6 214
Västernorrlands	3 503	692	235	6 510	401	141	132	30	7 214
Jämtlands	966	412	112	2 122	68	61	19	9	2 279
Västerbottens	1 318	597	77	3 344	96	—	20	—	3 460
Norrbottens	1 871	1 067	173	6 166	9	—	11	—	6 186
S:a & landsbygden	88 121	7 079	1 661	71 131	3 250	1 094	826	430	76 731
<i>Städerna.</i>									
Stockholms stad	12 060	930	1 835	21 195	7 510	—	—	—	28 705
Stockholms län	1 163	117	180	3 051	45	1	16	—	3 119
Uppsala	827	90	100	1 552	275	32	44	22	1 925
Södermanlands	813	56	94	1 770	17	153	1	15	1 956
Östergötlands	1 785	283	286	3 606	86	279	62	34	4 067
Jönköpings	1 300	185	62	1 731	185	137	20	31	2 104
Kronobergs	281	48	19	507	—	—	—	—	507
Kalmar	917	79	99	1 517	3	47	—	42	1 609
Gotlands	158	36	12	274	—	—	—	94	368
Blekinge	656	116	78	1 156	7	—	7	29	1 199
Kristianstads	487	43	52	820	21	62	3	35	941
Malmöhus	2 341	393	422	6 000	1 529	491	140	70	8 230
Hallands	444	62	31	756	—	128	—	45	929
Östergötlands o. Bohus	6 692	950	1 047	12 025	411	—	99	3	12 538
Älvsborgs	1 209	133	133	2 630	34	79	13	46	2 852
Skaraborgs	913	70	28	1 470	—	57	1	20	1 548
Värmlands	1 229	148	94	1 817	108	125	13	36	2 149
Örebro	1 197	110	83	1 657	229	239	38	65	2 228
Västmanlands	912	132	100	1 707	76	94	27	46	1 950
Kopparbergs	438	61	33	780	108	105	1	16	1 010
Gävleborgs	641	99	86	1 624	34	18	10	9	1 695
Västernorrlands	1 237	136	85	1 963	363	48	43	44	2 461

understödda familjer med särskilt barnbidrag eller bidragsförskott
 understödets rättsliga form, länsvis.

59

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
L ä n	Antal under- stöds- tagare med tilläggs- pension	Antal barn i under- stödda familjer med		Antal understödsfall, i vilka utgått					
		särskilt barn- bidrag	bi- drags- för- skott	enbart fattigv.- under- stöd	enbart kom- munalt pensions- tillskott	enbart under- stöd ur fond el. donation	fattigvård och kom- munalt pensions- tillskott	fattig- vård och under- stöd ur fond etc.	till- hoppa
<i>Städerna (forts.).</i>									
Jämtlands län	95	26	18	336	—	—	—	—	836
Västerbottens	243	57	29	694	5	—	—	—	699
Norrbottnens	392	175	77	1 426	—	—	—	—	1 426
Så i städerna därav	38 430	4 535	5 063	72 114	11 046	2 005	538	752	86 545
Göteborg	5 894	861	967	10 792	164	—	88	—	11 044
Malmö	299	159	185	3 123	1 184	—	60	—	4 367
Norrköping	913	176	207	1 896	80	229	61	25	2 291
Hälsingborg	756	103	123	1 359	22	199	53	8	1 641
Örebro	652	37	65	742	147	188	26	41	1 144
Uppsala	691	71	92	1 369	268	—	44	—	1 681
Borås	511	33	86	1 187	—	58	—	24	1 269
Västerås	294	49	49	649	1	—	5	—	655
Eskilstuna	405	33	85	1 062	10	58	—	3	1 133
Linköping	380	36	63	813	—	25	1	7	846
Gävle	186	38	62	775	17	—	—	—	792
Jönköping	523	56	25	733	71	34	17	4	859
Solna	442	31	98	1 097	—	1	—	—	1 098
Karlstad	559	81	57	768	21	112	2	75	978
Halmstad	257	36	23	427	—	54	—	20	501
Lund	476	32	19	492	2	236	—	58	788
Karlskrona	212	50	38	552	—	—	—	—	552
Karlskoga	327	61	15	592	29	32	5	14	672
Kalmar	297	40	54	565	—	—	—	—	565
<i>Landsbygd o. städer.</i>									
Stockholms stad . .	12 060	930	1 835	21 195	7 510	—	—	—	28 705
Stockholms län	3 365	375	250	7 649	82	46	22	29	7 828
Uppsala	1 859	201	118	2 978	537	36	51	25	3 627
Södermanlands	2 637	284	144	4 302	173	154	28	54	4 711
Östergötlands	4 043	525	320	7 086	282	290	119	47	7 824
Jönköpings	2 204	343	79	3 135	257	190	20	34	3 686
Kronobergs	1 311	185	39	2 197	67	30	1	1	2 296
Kalmar	2 707	360	134	4 837	95	65	—	60	5 057
Gotlands	382	103	44	698	29	9	2	98	886
Blekinge	1 759	447	144	3 830	8	1	7	29	3 875
Kristianstads	2 054	284	120	3 450	63	94	3	53	3 668
Malmöhus	4 107	574	464	8 534	1 723	559	161	110	11 087
Hallands	997	148	44	1 739	36	198	2	49	2 024
Göteborgs o. Bohus	7 686	1 071	1 069	13 884	444	34	100	8	14 470
Älvsborgs	2 416	301	209	5 198	135	149	14	56	5 552
Skaraborgs	2 179	255	61	3 569	37	164	3	43	3 816
Värmlands	4 004	597	190	6 198	437	238	92	107	7 072
Örebro	3 412	223	142	4 599	680	349	194	185	6 007
Västmanlands	2 105	276	139	3 608	142	159	81	64	4 054
Kopparbergs	2 100	316	126	4 579	345	121	101	20	5 166
Skaraborgs	3 539	654	267	7 419	272	53	138	27	7 909
Västernorrlands	4 740	828	320	8 473	764	189	175	74	9 675
Jämtlands	1 061	438	130	2 458	68	61	19	9	2 615
Västerbottens	1 561	654	106	4 038	101	—	20	—	4 159
Norrbottnens	2 263	1 242	250	7 592	9	—	11	—	7 612
Så för hela riket	76 551	11 614	6 744	143 245	14 296	3 189	1 364	1 182	163 276